

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Diplomová práce

2019

Bc. Elen Galstyan

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Bc. Elen Galstyan

Popírání holocaustu v České republice

Diplomová práce

Praha 2019

Autor práce: **Bc. Elen Galstyan**

Vedoucí práce: **Hana Kubátová, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 10.5.2019

Bc. Elen Galstyan

Bibliografický záznam

GALSTYAN, Elen. Popírání holocaustu v České republice. Praha, 2019. 66 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Vedoucí diplomové práce Hana Kubátová, Ph.D.

Rozsah práce: 113 747 znaků

Anotace

V své diplomové práci se zabývám popíráním holocaustu v České republice. V Evropě je revizionismus holocaustu nejvýraznější u členských států ze střední a východní Evropy. Tento fenomén je v těchto zemích stále silný, protože se dané státy nemohly kvůli působení se vzpomínkou na holocaust vyrovnat v poválečných letech kvůli komunistickému režimu. Popírání holocaustu neboli zpochybňování anebo trivializace genocidy Židů a dalších etnických a jiných skupin během druhé světové války se pojí s nárůstem antisemitismu, rasismu a xenofobie. Na rozdíl od 90. let 20. století, kdy trivializace utrpení obětí války byla doménou radikálně pravicových sil, současná situace ukazuje, že se trivializace přesunula na politickou scénu. V diplomové práci se věnuji období od konce druhé světové války do roku 2018. V první kapitole vysvětluji pojmy: historický revizionismus, popírání holocaustu, minimalizace holocaustu, trivializace holocaustu, holocaust, shoa a porajmos. Ve druhé kapitole zasadím téma do širšího tematického i historického kontextu. Třetí část je věnována devadesátým letům 20. století, kdy se začalo objevovat popírání holocaustu v České republice až do roku 2018.

Annotation

The master thesis focuses on the denial of holocaust in the Czech Republic. In Europe, revisionism of holocaust is most visible in member states from middle and eastern Europe. The phenomenon is very strong in these states, because they could not cope with the memory of holocaust in postwar years because of the communist regime. Denial of holocaust, or the trivialization of Jewish genocide and other ethnical groups is connected with rise of antisemitism, racism and xenophobia. During 90's of 20th century the trivialization and the denial of holocaust was domain of radical right-wing parties, nowadays these phenomena moved to the mainstream political scene. In the thesis, I write about the era from the end of Second World War to the year 2018. The first chapter defines terms: historical revisionism, trivialization of holocaust, holocaust, shoa and porajmos. In the second chapter, I situate the topic to the context, and I explain the thematic and historical events. The third part describes the 90's of 20th century in the Czech Republic until 2018.

Klíčová slova

Genocida, holocaust, popírání, historický revizionismus, druhá světová válka, shoa, porajmos, Česká republika

Keywords

Genocide, Holocaust, denial, Historical Revisionismus, The Second World War, shoa, porajmos, Czech Republic

Title/název práce

The Denial of Holocaust in the Czech Republic

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkoval své vedoucí práce Haně Kubátové, Ph.D., za cenné rady, komentáře, připomínky a za její trpělivost při vedení této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, a to především mojí mamince Lusine Galstjanové, tetě Suzann Galstjanové, babičce Gretě Pogosyan a dědovi Robertu Galstyan, kteří mě podobu studia na vysoké škole podporovali. A také bych chtěla poděkovat mé kamarádce a kolegyni Elišce Melicharové za vzájemnou psychickou podporu během studia na vysoké škole a psaní diplomové práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat svému příteli Václavu Plojharovi.

Seznam použitých zkratk

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

EU – Evropská unie

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová

KSČ – Komunistická strana Československa

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

NATO – Severoatlantická aliance

ODA – Občanská demokratická aliance

ODS – Občanská demokratická strana

OSCE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OSN – Organizace spojených národů

SPD – Svoboda a přímá demokracie

SPR-RSČ – Sdružení pro republiku-republikánská strana Československa Miroslava Sládka.

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

US – Unie svobody

Obsah

Úvod	1
1 Kapitola	4
1.1 Holocaust	4
1.2 Historický revizionismus	4
1.3 Popírání holocaustu	6
1.3.1 Revizionismus.....	7
1.3.2 Minimalizace	8
1.3.3 Trivializace.....	9
1.4 Proč se popírači holocaustu označují za revizionisty?	9
2 KAPITOLA	11
2.1 Paměť a holocaust	11
2.2 Komunistické období	12
2.3 Vzpomínání a zapomínání po roce 1989	13
2.4 Vyrovnání se s holocaustem po pádu komunistického režimu	16
3 Kapitola	22
3.1 Devadesátá léta	22
3.1.1 Evropeizace paměti holocaustu v České republice	22
3.1.2 Radikalizace pravicových skupin	23
3.2 Počátky popírání holocaustu na politické scéně	25
3.3 Ukotvení popírání holocaustu v legislativě	29
3.4 Česká republika po vstupu do Evropské unie	31
3.4.1 Radikalizace ve společnosti	33
3.5 Popírání holocaustu po roce 2014	39
3.6 Závěry analýzy	45
Závěr	47
Použitá literatura	50
Primární zdroje	50
Elektronické zdroje	51
Tištěné zdroje	61
Teze Diplomové práce	65
Seznam příloh	68

Úvod

Cílem diplomové práce je analýza popírání holocaustu v České republice, a to se zaměřením na trivializaci utrpení obětí druhé světové války na politické scéně. Toto téma jsem si vybrala z důvodu jeho aktuálnosti v posledních letech. Nedávné události v okolních krajinách ale i publikované výzkumy zdůrazňují nárůst popírání holocaustu, tedy zpochybňování anebo trivializaci genocidy Židů a dalších etnických a jiných skupin během druhé světové války. Pokud bych se omezila jenom na několik diskutovaných příkladů, tak například polský premiér Mateusz Morawiecki uvedl, že mezi pachateli holocaustu byli také Židé (BBC, 2018). Chorvatská prezidentka Kolinda Grabar-Kitarović zase poděkovala Argentině za přijetí válečných zločinců po druhé světové válce (ČTK, 2018). Po druhé světové válce hledali tisíce nacistů a válečných spolupracovníků z Francie, Chorvatska, Belgie a dalších částí Evropy nový domov, aby utekli před norimberským procesem – soudní proces s hlavními představiteli nacistického Německa. Argentinský režim Juana Dominga Peóna pomohl nacistům, tím že jim poskytl cestovní doklady, přijal je do své země a v mnoha případech také pokryl případné výdaje (Minster, 2019).

Nárůst tohoto fenoménu také potvrzuje zpráva, kterou vytvořila Yaleská univerzita ve spolupráci s Grinnel College a Evropskou unií pro progresivní judaismus. Ve společném prohlášení uvedli: „*Mnoho vlád v Evropské unii rehabilituje spolupracovníky druhé světové války a válečné zločince a zároveň také minimalizuje jejich vlastní vinu při pokusu o vyhlazování Židů*“ (Echikson, 2019). V této studii se také píše, že revizionismus holocaustu je nejvýraznější u nejmladších členských států Evropské unie ze střední a východní Evropy, tzn. v Polsku, Maďarsku, Chorvatsku a Litvě (Echikson, 2019; viz příloha č. 1). S popíráním a revisionismem je také spjat nárůst antisemitismu, rasismu a xenofobie. V této souvislosti průzkum veřejného mínění Eurobarometru ukázal, že polovina respondentů z EU si myslí, že antisemitismus je problémem v jejich zemi. Výzkum také poukázal na to, že devět z deseti evropských Židů se domnívá, že antisemitismus se za posledních pět let zvýšil (Euroskop, 2019).

Jak tato práce ukáže, na rozdíl od 90. let 20. století, kdy trivializace utrpení obětí války byla doménou radikálně pravicových sil, současná situace ukazuje, že se trivializace přesunula na politickou scénu a není zaměřená pouze na radikálně pravicové síly. Zatímco radikálně pravicové strany byly v 90. letech 20. století na okraji politického spektra, tak v posledních

letech se v řadě států staly součástí vládních koalic a hlavními zástupci v opozici. Tato změna je vysvětlená pojmem radikalizace mainstreamu. Tento pojem předpokládá, že volební úspěch radikálních pravicových stran vyvolává pocit ohrožení stranám v celém politickém spektru. Mnoho poslanců se poté snaží přijmout restriktivnější postoje k otázkám jako je např. multikulturalismus a imigrace, aby se vyhnuli ztrátě voličů. Politické strany ovšem nemusí takto reagovat, pokud necítí bezprostřední a přímou hrozbu ze strany těchto politických stran (Minkenberg, 2015).

S odkazem na tyto události a průzkumy se domnívám, že čelíme nové hrozbě pro naši společnost, která se každým dnem stává více aktuálnější. Jak říká český psycholog Slavomil Hubálka: „*Popírání holocaustu je tvrdá hostilní agrese, v podstatě nová forma rasismu, xenofobie, antisemitismu. Popírání holocaustu je součástí jakéhosi postojového trsu u lidí, kteří jsou fascinováni zlem, nacismem nebo fašismem. Uvádí se, že pokud je těchto jedinců kolem 5 % takže to společnost demokratickou neohrožuje. Riskantní je pro společnost, když je těchto lidí víc, a to se stává v období krize*“ (Horsáková, Lokaj, 2009).

Kromě aktuálnosti fenoménu mě k tématu – a jejímu zúžení ve srovnání se schválenými tezemi – přivedla ještě jedna skutečnost. Dle výše zmíněných výzkumů je Česká republika výjimkou, ve které nedochází k popírání holocaustu. Je tomu ale skutečně tak?

Pokud jde o vnitřní strukturu textu, má diplomová práce je rozdělena do tří vzájemně provázaných kapitol. V první kapitole věnuji značnou část vysvětlení pojmů, které v diplomové práci používám. V této kapitole proto rozeberu pojmy jako historický revizionismus, popírání, minimalizace a trivializace holocaustu. Dále v první kapitole představím také pojem holocaust a také pojmy shoa a porajmos, které jsou součástí holocaustu.

Ve druhé kapitole zasadím téma do širšího tematického i historického kontextu. Vysvětlím proč a jak se na holocaust vzpomínalo po roce 1945. Dále rozeberu, jak odlišně se holocaust interpretoval v západní a východní Evropě, proč byl tento průběh odlišný a jaký měl následný dopad. V této části také vysvětlím souvislost mezi pádem komunistického režimu a ukotvením vzpomínek na holocaust. Součástí vyrovnání se s těmito vzpomínkami se objevila také tzv. evropeizace holocaustu.

Stěžejními zdroji v této části byly práce od Michaela Shafira (*Holocaust denial: the politics of perfidy*), Tonyho Judta (*Postwar: a history of Europe since*), Julie Mostov (*The use and abuse of history in Eastern Europe: a challenge for the 90 s*), Jeleny Subotic (*Political*

memory, ontological security, and Holocaust remembrance in post-communist Europe) a Marka Kucii (*The Europeanization of Holocaust Memory and Eastern Europe*).

Ve třetí kapitole jsem provedla analýzu případové studie, tedy relevantních informací, které jsem získala na základě analýzy významu. Za využití induktivní metody, tedy sběrem dat, na jehož konci budu schopná určit předběžné závěry teorie, jsem analyzovala pečlivě zvolené události spjaté s popíráním holocaustu. Pro identifikaci událostí jsem využila vyhledávač NEWTON media, protože obsahuje nejbohatší mediální archív. Tento vyhledávač pokrývá období od roku 1990 do roku 2018 a jako klíčová slova jsem zvolila *holocaust*, *holokaust* a *popírání*.

Dalším krokem bylo studium legislativy k tématu. Sběr dat a událostí jsem následně vyhodnotila a došla k závěru analýzy.

Třetí kapitola je proto rozdělena do pěti podkapitol, které jsou seřazeny chronologicky. První část je věnována devadesátým letům 20. století, kdy se poprvé popírání holocaustu stalo součástí ideologie radikálně pravicových stran. V této části je popsána evropeizace holocaustu a nárůst radikálně pravicových stran. Druhá část se věnuje počátkům popírání na politické sféře a v české společnosti. Třetí část se věnuje ukotvením popírání holocaustu v legislativě. Čtvrtá část se zaměřuje na období po vstupu do Evropské unie, tedy od roku 2004. Přestože se jednalo o jednu z nejvýznamnějších událostí, která byla ve většině společnosti brána pozitivně, tak se našla část lidí, kteří se k nové legislativě Evropské unie stavěli negativně. Poslední část je věnována období po roku 2014, kdy vyvrcholila evropská migrační krize, která přispěla k radikalizaci české politické scény, do roku 2018, kvůli zachycení co nejaktuálnějších trendů v České republice.

1 Kapitola

V této části vysvětlím pojmy, které jsou pro mou diplomovou práci stěžejní. Nejdříve vysvětlím samotný pojem holocaust a související pojmy shoa a porajmos. Následně vysvětlím pojem historický revizionismus, jelikož se popírači holocaustu takto označují a toto označení je chybné. Jako poslední vysvětlím pojmy, které jsou součástí popírání holocaustu, tedy revizionismus, trivializace a samotné popírání.

1.1 Holocaust

Slovo holocaust je řeckého původu a znamená naprosté zničení nebo masakr. Do konce sedmdesátých let dvacátého století, byla tímto termínem označovaná jakákoliv katastrofa. Poprvé termín holocaust spojil se systematickým vyvražděním Židů během druhé světové války Elie Wiesel, přeživší koncentračního tábora v Osvětimi a Buchenwald (Lacapra, 1996). Většina historiků definuje holocaust jako systematické vyvraždění nacistickým Německem během období od léta 1941 do května 1945. Někteří autoři pojmem holocaust rozumějí především utrpení Židů. Jiní autoři pod pojem holocaust zahrnují jako oběti také Romy, handicapované lidi a všechny skupiny, které byly hrozbou rasové čistoty (Bauer, 1987).

Samotná definice pojmu holocaust ovšem není zcela jednoznačná. Michal Gray mluví o třech definicích holocaustu:

- a) Pronásledování a vraždění Židů německými nacisty a jejich spolupracovníky během let 1933 až 1945.
- b) Systematická masová vražda Židů nacistickým režimem a jeho spolupracovníky během let 1941 až 1945.
- c) Pronásledování a vraždění různých skupin nacistickým režimem a jeho spolupracovníky během let 1933 až 1945 (Gray, 2015).

Mnoho autorů holocaust následně dělí na termíny shoa a porajmos. Shoa, vychází z hebrejského slova sho'á שׁוֹאָה a to značí zlo nebo nespravedlnost. V literatuře termín shoa označuje židovské utrpení během holocaustu. Pojem porajmos vychází z romského slova porajmos a znamená zničení a používá se jako označení pro romský holocaust, tedy pokus o vyhlazení Romů během druhé světové války (Huttenbach, 2016).

1.2 Historický revizionismus

Slovo revizionismus vychází z latinského slova re-visus, re-videre v překladu tedy přesné vidění (Lukacs, 1994). Tento pojem může označovat nový pohled na historickou událost nebo

změnu většinového názoru. Pojem revizionismus byl poprvé použit kolem roku 1875 a označoval německé socialisty, kteří odmítali marxistickou doktrínu (Lukacs, 1994). Jiný zdroj ovšem tvrdí, že slovo revizionismus bylo použito poprvé v roce 1894, kdy ve Francii probíhal proces s Alfredem Dreyfusem (Dutrait-Crozon, 1905). Alfred Dreyfus, židovský důstojník francouzské armády, byl obviněn na základě zfalšovaných důkazů za špionáž pro Německé císařství. Tato kauza se označuje jako Dreyfusova aféra (Budil, 2013, str. 110).

Dále se revizionismus objevil a rozvíjel v roce 1901, kdy se Eduard Bernstein, německý sociálně-demokratický marxistický teoretik snažil o jinou interpretaci učení Karla Marxe a jeho pojetí materialistických dějin. Ovšem Bernsteinovská škola, která byla založená díky Bernsteinové revizi marxistické teorie, nevyvinula ucelenou teorii revizionismu. Tato škola poukazovala na to, že všechny teorie je potřeba přezkoumat. V rámci tohoto období vznikl spor mezi centristy a revizionisty. Skupina revizionistů opustila marxistickou teorii a začala veřejně a otevřeně polemizovat s marxistickými teoriemi (Gay, 1952).

Samotný pojem historický revizionismus byl poprvé použit po roce 1919. Impulsem k použití tohoto pojmu se stala Versailleská mírová smlouva, která byla podle skupiny německých učenců represivní a odsouzeníhodná. Versailleská mírová smlouva oficiálně ukončila první světovou válku, uložila tresty Německu a jeho spojencům a označila Německo za viníka první světové války. V reakci na toto označení začala v roce 1919 německá vláda zveřejňovat dokumenty, které dokazují, že viníkem není pouze Německo ale také několik dalších zemí (Lukacs, 1994).

Tento názor převzala i skupina amerických učenců. V roce 1920 pak nastal zlom, kdy Sidney B. Faye publikoval v *American Historical Review* sérii článků, které popisovaly důvody rozpoutání první světové války. Hlavním argumentem těchto článků bylo, že Německo do první světové války vstoupit nechtělo a ani tuto válku nezosnovalo. Německo se naopak chtělo válce vyhnout a mobilizovalo se až jako poslední (Fay, 1920). Touto událostí se zrodil americký revizionismus první světové války. Mnohem rozsáhlejší práce byly publikovány v roce 1923, kdy německý amatérský historik Alfred von Wegere začal vydávat vědecký deník s názvem *Die Kriegsschuldfrage*. Od počátku 30. let se revizionisté začali věnovat zapojení Američanů do války. V této době vznikl bezpočet článků a knih a proud revizionismu se v Americe rychle ukotvil (Lukacs, 1994).

Následujícím mezníkem historického revizionismu byla tzv. studená válka, která probíhala v období 1947–1991. Jednalo se o politické a vojenské napětí mezi komunistickými a

západními státy. V tomto období několik historiků a vědců začalo razit názory, že Amerika a její agresivní zahraniční politika je stejně zodpovědná za počátek studené války jako Sovětský svaz. Všechny tyto vlny revizionismu měly společnou jednu věc: Tyto názory vznikaly v levém politickém spektru (Lukacs, 1994). Poslední vlna historického revizionismu se naopak vzedmula z pravého politického spektra. Tento proud revizionismu vznikl v Německu, když někteří historici začali revidovat některé z dobově přijatých reálií druhé světové války (Lukacs, 1994).

Jádrem historického revizionismu je snaha o přehodnocení stávajících dogmat. Historický revizionismus je uznávaný vědecký proud, který je založen na zkoumání dosud neznámých pramenů, anebo nová interpretace pramenů, které jsou již známé. Popírači holocaustu se označují ze historické revizionisty, ovšem tato spojitost je nesprávná, protože popírači vychází z tzv. pseudovědy na rozdíl od vědecky uznávaného proudu. Deborah Lipstadt popsala tyto popírače takto: „*Popírači se skrývají pod plášt' revizionistů první světové války a popírají, že by jim šlo o něco jiného než o šíření pravdy, což představuje taktický pokus získat intelektuální hodnověrnost, které by jinak nedosáhli*“ (Lipstadt, 2001, s. 44).

Popírači holocaustu se často označují za historické revizionisty, což je účelové tvrzení. Pojem historický revizionismus je uznávaný vědecký proud, kdežto popírání nerozlišuje mezi faktem a fikcí (Lipstadt, 2001. str. 56). Robert Solomon Wistrich tvrdí, že revizionismus v kontextu našeho zkoumaného tématu je pouze označení popíračů (Wistrich, 2012). Tento pojem, také popisuje Deborah Lipstadt: „*To, že si popírači ke své charakteristice vybrali název revizionisté, dobře vypovídá o jejich základní strategii lstí a překrucování a o jejich snaze se zpodobovat jako legitimní historici věnující se tradičnímu osvětlování minulosti*“ (Lipstadt, 2001. str. 44). Hlavním důvodem tohoto označení je oklamat čtenáře a působit co nejvíce věrohodně a akademicky.

1.3 Popírání holocaustu

Mezi historickým revizionismem a popíráním holocaustu je velký rozdíl. V této podkapitole se pokusím poukázat na tři nejpoužívanější metody popírání holocaustu: revizionismus, minimalizace a trivializace. Také zde představím nejznámější popírače, jejich výroky ohledně popírání holocaustu a proč je nebezpečné, že se tyto popírači označují za historické revizionisty. Popírání holocaustu se rozšířilo zejména v devadesátých letech dvacátého století. Toto rozšíření bylo zejména ze dvou důvodů. Prvním důvodem bylo, že pomalu začala vymírat generace

přímých svědků a druhým důvodem byl rozpad komunistického režimu (Sineaeva-Pankowska, 2007).

Jak píše Lipstadt, tak způsob popírání holocaustu se v posledních deseti letech změnil (Lipstadt, 2001, str. 49). Od sedmdesátých let dvacátého století mohou být publikace zabývající se popíráním holocaustu rozděleny do dvou skupin. První skupina je charakteristická vulgarismy, neprofesionalitou a antisemitismem a druhá se značí akademickým výzkumem s metodologií, primárními zdroji a vědeckými poznatky (Wistrich, 2012, s. 5-6).

Mnohem nebezpečnější je druhá skupina, která se snaží o akademičnost. Díky těmto vědeckým pracím se vliv popíračů zvýšil. „*Jejich publikace, včetně Journal of Historical Review – hlavního popíračského periodika – napodobují legitimní vědecké práce, což vyvolává zmatek mezi těmi, kdo bezprostředně nerozpoznají jejich záměry*“ (Lipstadt, 2001, str. 49).

Na konci 20. století bylo dokonce otevřeno několik „výzkumných“ pracovišť – mezi nejznámější patří *Institut pro historickou revizi* (Wistrich, 2012, s. 5-6). Tento institut byl založen v roce 1978 se sídlem v Kalifornii ve Spojených státech amerických, ale působí celosvětově. Jednou z činností institutu je publikování článků a knih, které popírají holocaust. Na webových stránkách tohoto institutu můžeme najít, že se jedná o vzdělávací, výzkumné a vydavatelské centrum, které se snaží podpořit větší povědomí o historii pro veřejnost (Institute for Historical Review, 2019). V České republice existuje obdobný institut – *Národně vzdělávací institut* od roku 1993, kterému se budu věnovat ve třetí kapitole.

1.3.1 Revizionismus

Rozdíl mezi historickým revizionismem a revizionismem zkoumal v roce 1992 Donald L. Niewyk. Ten ve své práci uvedl, že legitimní historický revizionismus přezkoumává přijatou historii a snaží se o přesnější nebo méně zkreslené informace. Vzhledem k tomu, že hlavní rysy holocaustu jsou jasně dané, tak se popírači obrátili na aspekty této dějinné události, kde jsou důkazy neúplné nebo nejednoznačné. Revizionismus holocaustu zakládá svůj přístup na předurčené myšlence, že holocaust nenastal (Niewyk, 1992, str. 7).

Někdy je tento pojem odkazován na tzv. historickou negaci¹, kdy revize minulosti může používat techniky, které jsou v historickém diskurzu nepřipustné. Mezi tyto techniky můžeme zařadit například: Považování padělaných dokumentů za skutečné, vymyšlení důmyslných, ale

---

¹ Jedná se o francouzský pojem *négationnisme*, který představil Henry Rousso (Rousso, 2004)

nepravděpodobných důvodů pro nedůvěru k originálním dokumentům nebo záměrně překládané cizojazyčné texty (Evans, 2001).

Mezi hlavní revizionisty holocaustu můžeme zařadit britského spisovatele Davida Irvinga, který z vlastních ideologických důvodů, jako například antisemitismus, záměrně zkresloval a manipuloval s historickými důkazy (Evans, 2001). David Irving, v knize *Hilterova válka* došel k závěru, že Adolf Hitler nenaplánoval konečné řešení židovské otázky, a že o tom ani nevěděl (Irving, 2005). Dále sem můžeme zařadit amerického inženýra, Freda Leuchtera, který vytvořil zprávu, ve které došel k závěru, že: „*Existují jednoznačné důkazy, že v Osvětimi, Birkenau a Majdanku nikdy nebyly popravčí plynové komory, a že údajné plynové komory na těchto místech nemohly být v minulosti ani současnosti používány nebo vážně zvažovány jako plynové popravčí komory*“ (Leuchter, 2005). Mezi dalšími argumenty popíračů můžeme najít například, že vyhubení Židů se nikdy neuskutečnilo, tedy, že německé úřady nikdy nezamýšlely zabít Židy a nikdy nevytvářely, ani neprovozovaly žádné tábory smrti, v nichž by Židé byli drženi a postupně zabíjeni. Mezi argumenty popíračů se můžeme setkat též se zpochybňováním pravosti deníku Anny Frankové² (Wistrich, 2012, s. 1). Dle popíračů Židé ukradli miliardy na reparacích, šíří mýtus holocaustu a zničili dobré jméno Německa. Vrcholem byl vznik státu Izrael (Lipstadt, 2001, str. 48).

1.3.2 Minimalizace

Popírači holocaustu se také pokouší přepsat historii tím, že holocaust minimalizují. Hlavní oblast, na kterou se popírači zaměřují, je odmítnutí historického faktu, že nacisté během druhé světové války zavraždili šest milionů Židů (Wistrich, 2012, s. 1). Tento argument obhájí ve své knize – *Zemřelo skutečně šest milionů?* Richard Verrall³, bývalý místopředseda Britské národní fronty. Knihu publikoval Ernst Zündel, německý popírač a publicista (Harwood, 2006). Většina těchto popíračů si stojí za faktem, že během let 1939–1945 nebyl počet úmrtí vyšší než 300 000 osob a tato úmrtí byla zejména z důvodu nedostatků během války a nemocí (Wistrich, 2012, s. 1).

---

² Jedná se o autobiografickou knihu, kterou autorka napsala během druhé světové války, kdy se ukryvala společně s rodinou před nacisty.

³ V knize vystupuje pod pseudonymem Richard Harwood.

1.3.3 Trivializace

Součástí popírání holocaustu je také její trivializace, tedy banalizace utrpení obětí nebo celkového procesu systematického vyhlazení. Mezi hlavní argumenty popíračů patří, že konečné řešení znamenalo pouze emigraci Židů, a ne jejich vraždění. Popírači předpokládají, že úbytek židovského obyvatelstva po roce 1945 nastal kvůli jejich přesídlení do USA nebo do Izraele (Wistrich, 2012, s. 1).

1.4 Proč se popírači holocaustu označují za revizionisty?

Výše uvedeni autoři se označují jako historičtí revizionisté a snaží se svojí pseudovědeckou prací oklamat čtenáře a působit co nejvíce důvěryhodně. Příklady tohoto jevu nalezneme rovněž v českém prostředí a týká se například publikace „*Vítejte v našem úvodu do historického revizionismu!*“, kterou přeložil Erik Sedláček, bývalý člen Dělnické strany. Text brožury je dostupný na webových stránkách *Národně vzdělávacího institutu*. V jejím úvodu je popsán hlavní cíl práce, tedy proč by se lidé měli věnovat revizionismu holocaustu. Podle autora jsou revizionisté v Německu trestně stíhaní, a proto je potřeba se tomu věnovat. Text přesně ukazuje postup popíračů. Popírači se snaží poukázat na kritické myšlení lidí, apelují na důležitost hledání pravdy a na vědecký směr. „*Na ověřování správnosti vědeckých tvrzení a zpochybňování jejich platnosti není nic trestuhodného. Proto není nijak trestuhodné přistupovat ke všeobecné představě o holocaustu se skepsí, pokud tak činíme objektivně a máme ke skepsi pádné důvody*“. Jak se píše v textu, tak revizionisté nejsou homogenní skupina, ale součástí této skupiny jsou například Židé, křesťané, ateisté, profesori, doktoři, fyzici, vědci, komunisté a socialisté. Na konci tento text uvádí, že „*Vlády a média většiny západních zemí propagují klišé, že všichni revizionisté jsou pravicoví extremisté, kteří se snaží rehabilitovat nacistický režim, aby mohli zavést novou autoritativní vládu. To může platit pro revizionisty z extrémní pravice, ale ti mezi revizionisty tvoří jen malou menšinu*“ (Sedláček, 2011).

Většina popíračských publikací se stala stěžejním bodem pro další popírače holocaustu, kteří si vzájemně odkazují na své práce (Lipstadt, 2001, str. 48). Mezi popírače ovšem nepatří pouze výše uvedení „vědci“, ale můžeme do této skupiny také zařadit výroky běžných občanů, výroky nejvyšších státních a církevních institucí (Wistrich, 2012, s. 5-6).

Popírání holocaustu se dlouhá léta drželo mimo politickou scénu. Ovšem pravicové nacionalistické skupiny v Německu, Itálii, Rakousku, Francii, Norsku, Maďarsku, Slovensku a

Česku přijaly popírání holocaustu za standardní součást své propagandy. Zatímco kdysi tyto skupiny nacistické vraždění Židů ospravedlňovaly, dnes je zcela popírají (Lipstadt, 2001, s. 271).

2 KAPITOLA

2.1 Paměť a holocaust

Povalečné období, vymezené rokem 1945 a komunistickým převzetím moci v únoru 1948, bylo charakteristické zdeformovaným vzpomínáním na holocaust. Historici a historičky poukázali hned na několik faktorů, a to že zde neprobíhala vzpomínka a povědomí o holocaustu. Z tohoto období se zachovalo několik důkazů, které poukazují na neúplně idylický vtaah mezi vracejícími se Židy z koncentračních táborů a ostatním obyvatelstvem (Sniegoň, 2017, str. 66).

Jedním z problémů bylo navrácení židovského majetku, který byl Židům za války zabaven, nebo který si Židé uschovali u svých českých sousedů. Někteří Češi odmítli tento majetek vrátit původním majitelům a projeví tím svůj negativní postoj vůči Židům. Helena Krejčová toto chování popsala jako antisemitismus špatného svědomí (Krejčová, 1999). Situace na Slovensku byla mnohem složitější a vyvrcholila v několik pogromů v několika menších městech⁴ a v Bratislavě (Budil, 2013, str. 36).

Mezi objekty, které můžeme zkoumat, jsou památníky a pamětní desky, které vyjadřují míru úcty k obětem holocaustu. Po druhé světové válce se začaly objevovat pamětní desky, které byly věnovány Čechům, kteří přišli o život během Pražského povstání v roce 1945, ovšem téměř žádná pamětní deska nebyla věnována židovskému obyvatelstvu (Sniegoň, 2017, str. 67). „*Například v roce 1947 byl ve Vsetíně postaven veliký památník k uctění obětí druhé světové války. Na něm byly uvedeny všechny jména 23 nežidovských obětí tohoto města. Přestože odtud pocházelo 69 židů, kteří padli za oběť holocaustu, jejich jména nebyla uvedena. Místo toho v závěrečném dodatku stálo – a 69 obětí rasového útlaku*“ (Sniegoň, 2017, str. 67).

Jelikož tyto události v Československu byly spojeny s antisemitismem tak je toto období často označováno za antisemitismus bez Židů. Tento pojem označuje paradoxní fenomén antisemitských projevů na územích, kde nežijí téměř žádní Židé. Tyto postoje nemohou být založeny na přímých zkušenostech, tudíž jsou založeny na negativních předsudcích (Budil, 2013, str. 60).

V tomto období nedochází k explicitnímu popírání holocaustu, ovšem můžeme vidět, že k budování vzpomínky na holocaust v tomto období neprobíhá.

---

⁴ V roce 1946 začaly pogromy na jižním a východním Slovensku – v Čadci, Žilině, Rajeckých Teplicích, Vrbovém, Komárně, Nových Zámcích, Zlatých Moravcích, Levicích, Zbehách, Šuranech, Točanech, Urmíně a Humenném (Budil, 2013, str. 36).

2.2 Komunistické období

Toto období začalo Vítězným únorem v roce 1948, kdy se komunisté v mocenském převratu chopili vlády a skončilo sametovou revolucí v listopadu 1989. V roce 1948 Československo vyjadřovalo silnou podporu státu Izrael, který vznikl 14. května 1948, kam byla zaslána vojenská pomoc na střední východ (Sniegoň, 2017, str. 67).

Antisemitismus neskončil s druhou světovou válkou, jak by se dalo předpokládat, ale pokračoval i během komunistického režimu. Stalinistická antisemitská vlna vyvrcholila procesem s bývalým čelným představitelem KSČ Rudolfem Slánským, který byl zatčen v listopadu 1951 a obviněn ze spiknutí proti Československu a jeho režimu. Slánský se v procesu přiznal, že zradil komunistické hnutí a zároveň poukázal na svůj židovský původ. Celý proces byl vykonstruován a probíhal živý přenos rozhlasem (Sniegoň, 2017, str. 71).

Jednou z událostí, která poukazuje přístup komunistického režimu k holocaustu byla událost z 50. let, a to otevření výstavy v Osvětimi-Březince. Součástí uctění památky československých obětí měl být také dlouhý seznam se jmény židovských občanů, kteří byli z Československa deportováni. Předseda Svazu protifašistických bojovníků proti tomu silně protestoval. V jeho dopise, který zaslal ministrovi školství v Praze stálo: „*Se vši úctou k obětem však není v našem zájmu oslavovat takové skupiny, které se pasivně a bez jakéhokoliv odporu nechaly vést do plynových komor*“ (Kulka, 1990, str. 12).

V Československu, stejně jako ve zbylých zemích, se židovské oběti zobecnily na oběti místní. Toto dokazuje vydání knihy *Továrna na smrt* od Ericha Kulky. Tato kniha vyšla sice v období 50. let několikrát, a dokonce expandovala do východního Německa či Maďarska, ale neuvádí se v ní, že hlavními oběťmi druhé světové války byli Židé. Píše se pouze o různých národech, jež se podle Kulky staly oběťmi, jako například Rusové nebo Poláci (Sniegoň, 2017, str. 72). Školní učebnice z padesátých let obsahovaly informace, že tábory v Osvětimi a Terezíně nejsou dost velké na to, aby pojaly stovky tisíc „demokratů“ z celého kontinentu (Cohen, 1999, str. 221).

Počátek šedesátých let se nesl v duchu nové ústavy⁵ a uvolňování politického i kulturního života. Během období uvolňování vznikl nový paralelní pohled na druhou světovou válku a holocaust. Tomuto tématu se začali věnovat někteří čeští spisovatelé a filmaři. Nová díla se pohybovala na hraně mezi oficiálně povoleným a zakázaným. Spisovatelé a filmaři museli brát v potaz oficiální verzi a zároveň se snažit ji interpretovat po svém. Mezi tyto autory

---

⁵ V ústavě došlo ke změně názvu republiky na Československou socialistickou republiku.

patří například Josef Škvorecký, Arnošt Lustig, Jan Otčenášek a Ladislav Fuks. Během tohoto období bylo Židům v roce 1959 umožněno Pinkasovu synagogu v Praze označit jako pamětní místo, kde jsou na zdech synagogy jména 77 297 židů z Čech a Moravy, kteří během druhé světové války přišli o život (Sniegoň, 2017, str. 73).

Od roku 1968 nastalo v Československé socialistické republice k období normalizace, která sebou nesla několik zásadních změn: čistky, obnovení cenzury nebo zrušení zájmových a politických sdružení.

V sedmdesátých letech proběhlo předělání koncentračního tábora v Letech u Písku na vepřín. Tento koncentrační tábor vznikl z nařízení protektorátní vlády dne 15. července 1940. Od 2. srpna 1942 se status tábora změnil a stal se z něj tzv. „cikánský tábor“. V prosinci téhož roku byli Romové postaveni na stejnou úroveň jako Židé, tím také začala deportace z Letů do Osvětimi. Tábor byl pak definitivně uzavřen v srpnu 1943. V sedmdesátých letech komunisté na stejném místě postavili výkrmnu prasat, jehož plocha zahrnuje většinu bývalého koncentračního tábora (Sniegoň, 2017).

V období normalizace byla v Československu zakázána většina filmů a prací o holocaustu a byla nastolena stará pravidla z konce 40. a začátku 50. let. Jak píše Tomáš Sniegoň: *„Protizidovská propaganda dosáhla svého vrcholu po roce 1977, když byla založena Charta 77, hnutí, jež se stavělo na odpor normalizačního režimu, a když bylo v západních médiích zveřejněno její prohlášení. Rudé právo okamžitě prohlásilo, že Chartu 77 sepsala skupinka lidí z řad zkrachovalé československé reakční buržoazie a také z řad zkrachovalých organizátorů kontrarevoluce 1968, kteří na objednávku antikomunistických a sionistických centrál předali jistým západním agenturám tento nejnovější pamflet“* (Sniegoň, 2017, str. 81).

2.3 Vzpomínání a zapomínání po roce 1989

Komunistický režim byl vládnoucím systémem ve východní Evropě od konce čtyřicátých let do začátku devadesátých let. Tento režim nepodporoval rozvoj národních vzpomínek na holocaust, zatímco demokracie umožňovala rozvoj národních a nadnárodních pamětí na holocaust na Západě (Kucia, 2016, str. 98). Ve východní Evropě, kde do značné míry pronásledování a vraždění Židů probíhalo, existovala jen malá veřejná vzpomínka na holocaust. Vlády zemí v komunistickém režimu zacházely s holocaustem velmi odlišně od západní Evropy a Spojených států amerických. I když explicitně nepopírají holocaust, tak většina sovětských vědců jej ignorovala, anebo zobecňovala. Zvi Gitelman ve své práci ukazuje, že

předběžný průzkum sovětských spisů se výrazně liší ve své četnosti a interpretaci holocaustu od klasického přístupu k holocaustu (Gitelman, 23). Jelikož byly tyto země izolované železnou oponou nemohly být konfrontovány s holocaustem, který byl připomínán v západní Evropě, Severní Americe a Izraeli. Vzpomínka na holocaust se rozšířila do východní Evropy, poté co se země začaly osvobozovat od komunistického režimu (Kucia, 2016, str. 98).

Michael Shafir uvedl, že v postkomunistické východní a střední Evropě politici působí na relativně svobodné politické půdě, kde nejsou vázání interpretací jedné historie, nýbrž několika. Důvodem je, že v tomto regionu stále existuje nedůvěra úmyslného kolektivního obvinění. Hlavním specifikem tohoto regionu je bývalý komunistický režim. Tato komunistická minulost částečně vysvětluje a racionalizuje popírání holocaustu a také její trivializaci (Shafir, 2012, str. 27). Tento názor také sdílí americký historik Peter Gay, který tvrdí, že tento region specifikuje jeho bývalý komunistický režim. Historie částečně usnadňuje, částečně vysvětluje a do jisté míry dokonce zbavuje popření holocaustu a jeho komparativní trivializaci (Gay, 1978).

Vzhledem k tomu, že komunisté ovládali společnost ve všech směrech a v případě historie druhé světové války, kladli především důraz na utrpení a hrdinství komunistů za války, holocaustu se v této epoše nevěnovala pozornost. Neochota upozorňovat na židovské utrpení se někdy připisuje široce rozšířenému antisemitismu či strachu z podporování židovské identity, nebo také obavám o to, že by holocaust mohl být spojován se Stalinovým terorem (Sniegoň, 2017, str. 65).

Jelena Subotic tyto události popisuje na konceptu ovlivňování vlastní paměťové politiky. Postkomunistické státy se pokoušejí vyřešit nejistoty tím, že podstupují radikální revizi paměti holocaustu, kdy symboly a obrazy se stanou přiměřenými k tomu, aby představovaly zločiny komunismu. Tyto státy odmítají kosmopolitní evropské vyprávění o holocaustu, a tím také odstraňují antifašistický odpor z jádrových vzpomínek na holocaust. Toto odmítání dalo možnost vzniknout prostoru pro oživení a ideologickou normalizaci fašistických ideologických hnutí (Subotic, 2018, str. 298).

S výjimkou prvních poválečných let se sovětská historiografie a její zavedený model snažil znárodnit a internacionalizovat holocaust. Pojem znárodnění představuje přeměnu židovských obětí na oběti místní. Pojem internacionalizace zase vycházel z ideologické definice tohoto režimu (Shafir, 2012).

Pierre Vidal-Naquet, tvrdí, že neexistuje v pravém slova smyslu žádná sovětská historiografie zaměřená na genocidu Židů. V době vítězství vyšlo v SSSR několik knih, brožur,

zpráv nebo propagand, ovšem tyto studie jsou příliš rudimentární. Jediný svazek, který se stává stěžejním bodem pro studium tohoto tématu, je zároveň jediný svazek v ruštině o Osvětimi – *Istoriia Velikoi Otechestvennoi Voiny Sovetskogo Soiuzu 1941-1945*. V této práci jsou popsány plynové komory, které sloužily k vyhlazování v Osvětimi, Majdánku a Treblince, ale v práci je zřetelné, že se autor snažil mezi oběti explicitně nezahrnout Židy. V jeho práci je uvedena pouze oběť šesti miliónu polských občanů. Následně jsou věnovány pouze dva řádky Židům, kde je vysvětleno, že celá židovská populace na obsazené sovětské půdě byla vyhlazena (Vidal-Naquet, 1992).

Mezi jednu z nejznámějších událostí revize holocaustu komunistickým režimem byla změna nápisu na památníku v Auschwitzu v roce 1967. Památník postavilo Polsko v roce 1947. Na pomníku bylo napsáno: „*Poláci a občané jiných národností bojovali a umírali smrtí mučedníka.*“ Po dvaceti letech se tento nápis změnil a v devatenácti jazycích se zde psalo: „*Čtyři miliony lidí zde trpělo a zemřelo v ruku válečných nacistických vrahů mezi lety 1940 a 1945.*“ Židé byli připojeni k dlouhému seznamu jiných národností, a jelikož v polštině jsou Židé – Zydzi, tak byli dle abecedního seznamu přiřazeni na konec seznamu. Po pádu komunismu se nápis na tomto pomníku opět změnil a bylo zde napsáno: „*Necht' toto místo, na kterém hitlerovci vyvraždili kolem půl milionu mužů, žen a dětí, hlavně židů z různých zemí Evropy, zůstane na věky výkřikem zoufalství a výstrahou pro lidstvo*“ (Shafir, 2012, str. 28).

Množství lidského utrpení a rozsah lidských ztrát nežidovských Východoevropanů během druhé světové války, byl podle pocitu lidí mnohem větší než v minulosti. Toto je jeden z důvodů proč se národní vzpomínky ve východní Evropě soustředily spíše na vlastní utrpení než na holocaust. Některé druhy tohoto utrpení a ztráty na životech, zapříčiněné rukama komunistů západní Evropa nezažila (Kucia, 2016, str. 115).

Jedním z důvodů neschopnosti vypořádat se s holocaustem může být načasování. V západní Evropě začal proces paměti holocaustu mnohem dříve a až následně se dostal do východní Evropy. Problém byl také v rozdílech ve vztahu mezi evropskou a národní pamětí holocaustu, stejně tak mezi evropskou a národní identitou. Na západě je paměť holocaustu součástí budování evropské identity. Na východě se tyto vzpomínky rozvíjely vedle sebe a často v konkurenci se ztrátami způsobenými nacistickým režimem a komunistickým režimem. Východní Evropa se musela současně vypořádat také s pamětí gulagu, a tedy i komunistických zločinů. Když se tedy ve východní Evropě rozvíjela paměť holocaustu, tak byla v opozici a byla

méně důležitá než paměť gulagu. V západní Evropě se paměť holocaustu stala základním kamenem evropské paměti (Kucia, 2016, str. 114).

Jak můžeme vidět, tak revize holocaustu probíhala naprosto odlišně v západní Evropě a Spojených státech amerických a v zemích s komunistickým režimem. Zatímco po válce se demokratické státy snažily o zdůraznění důležitosti holocaustu, na kterou začali útočit amatérští historici, kteří psali knihy a snažili se holocaust popřít nebo trivializovat. V komunistickém režimu probíhala revize přímo od komunistického vedení, které sice nepopíralo holocaust, ale snažila se o jeho zapomnění a zobecnění. Právě z tohoto důvodu nemohl vzniknout proud popíračů ve státech s komunistickým režimem.

2.4 Vyrovnání se s holocaustem po pádu komunistického režimu

Po pádu komunistického režimu se Československo a další postkomunistické státy musely vyrovnat s procesem rozvoje evropské paměti o holocaustu nebo také evropeizaci paměti holocaustu.

Pojem evropeizace paměti holocaustu je chápán jako proces výstavby, institucionalizace a šíření povědomí o holocaustu. Součástí evropeizace holocaustu je také přijetí norem a pravidel týkajících se vzpomínek na holocaust a vzdělávání na nadnárodní úrovni.

V této části použiji teorii, jež popsal politolog Claudio M. Radaelli. Obecně řečeno evropeizace odkazuje na růst evropské politiky a identity nad rámec národních politik a identit. Ovšem evropeizace paměti holocaustu lze v této práci chápat jako proces budování evropské vzpomínky na pronásledování a vraždění Židů během druhé světové války. Jedná se o proces výstavby, institucionalizace a šíření přesvědčení o holocaustu. Součástí procesů jsou také formální a neformální normy a pravidla týkající se vzpomínek na holocaust. Následně je také důležité vzdělávání o paměti holocaustu, které bylo definováno a konsolidováno na evropské úrovni a následně začleněno do praxe evropských zemí (Radaelli, 2000). Hlavním aktérem evropeizace paměti holocaustu je Evropská unie spolu se svými institucemi.

Tato část je důležitá pro analýzu, abych vysvětlila, proč v České republice dochází nebo nedochází k popírání holocaustu. Jak píše Jelena Subotic, tak k pochopení současné politické situace hraje velkou roli přechod z komunistického období do liberální demokracie. Jak bylo popsáno výše, tyto země několik desítek let podstupovaly radikální revizi vzpomínek na holocaust. Tím, že tyto státy po druhé světové válce nepřijaly kosmopolitní evropský narativ o holocaustu, tak je tento proces čekal po pádu komunistického režimu. Pro západ je holocaust

jednou z nejdůležitějších události. K přijetí do Evropské unie se stalo zachování vzpomínky na holocaust důležitým kritériem. Toto kritérium se týkalo zejména států z východní Evropy (Judt, 2005, str. 805).

Komunistický převrat ve východní Evropě proběhl v řádu dvou let⁶, a tak způsobil hlubokou ontologickou⁷ nejistotu ve východní Evropě. Vzhledem k tomu, že koherentní, stabilní a hegemonický systém zmizel během pár měsíců, státy se ocitly v jisté zaostalosti a méněcennosti vůči západu (Mostov, 2002). Postkomunistické evropské státy se poprvé setkaly s evropským úsilím o jednotnou vzpomínku na holocaust a evropeizaci paměti holocaustu po roce 1991, když se chtěly připojit k evropským organizacím (Mostov, 2002).

Evropská unie spolu se svými institucemi vystupuje jako hlavní aktér tohoto procesu. Ovšem nebyla to pouze Evropská unie, která pomáhala vybudovat paměť holocaustu, ale také další mezinárodní organizace. Mezi nejdůležitější patří IHRA – International Holocaust Remembrance Alliance, Rada Evropy, OSCE – Organization for Security and Cooperation in Europe a ODIHR – Office for Democratic Institutions and Human Rights. Dalším významným aktérem je OSN – Organizace spojených národů, která působila celosvětově (Kucia, 2016, str. 98).

V souvislosti s evropeizací paměti holocaustu měly před sebou postkomunistické státy východní Evropy dvě výzvy. První výzvou bylo vytvoření vlastní vzpomínky na holocaust a druhou výzvou bylo zapojení se do evropské kolektivní paměti na holocaust (Kucia, 2016, str. 99).

Zahajovacím aktérem procesu evropeizace paměti na holocaustu byl Evropský parlament, který během let 1989 až 2014 přijal dvanáct dokumentů, týkající se evropeizace paměti holocaustu. Prvním krokem, který nastartoval tento proces bylo *Usnesení o evropské a mezinárodní ochraně nacistických koncentračních táborů jako historických památek* z 11. února 1993. Mezi další důležité usnesení, patří:

1. *Usnesení o dni připomínající holocaust ze dne 15. června 1995.*

Usnesení bylo přijato s ohledem na nárůst rasismu, antisemitismu a xenofobie, kterému čelí mezinárodní společenství. Evropská unie musí na tyto hrozby jednoznačné a jasně reagovat. Dalším důvodem byl vznik revizionistických tezí o genocidě. Evropský parlament trvá na tom, že mír v západní Evropě od roku 1945 nebude pokračovat, pokud

---

⁶ Během let 1989-1991.

⁷ Tento pojem označuje nestabilní stav, který vyplývá z dočasné nebo špatné události (Giddens, 1999).

totalitní a rasistické ideologie nacistů budou dále šířeny. Toto usnesení žádá všechny členské státy Evropské unie, aby zavedli každoroční Evropský den vzpomínek na holocaust – 27. leden (European Parliament, 1995).

2. *Usnesení o návrat drancovaného majetku židovským komunitám ze dne 14. prosince 1995* (European Parliament, 1995).

3. *Usnesení o Auschwitzu ze dne 18. dubna 1996.*

Usnesení reagovalo na neonacistickou demonstraci, která se konala dne 6. dubna 1996 v obvodu koncentračního tábora Auschwitz. Záměrem organizátoru demonstrace bylo popřít historický fakt, že většina obětí v Osvětimi byli Židé. Evropský parlament potvrzuje svou úctu ke všem, kteří přišli o život v táboře a odsuzuje postoj místních úřadu, které povolily pochod pravicových extrémistů. Evropský parlament také vyzývá ke spolupráci Polska s Evropskou unií, aby byly prosazovány všechny nezbytné iniciativy, které povedou ke zvýšení povědomí, zejména mezi mladými lidmi o ponaučení z druhé světové války (European Parliament, 1996).

4. *Usnesení o navrácení majetku obětí holocaustu ze dne 16. července 1998.*

Usnesení reagovalo na to, že velké množství majetku náleželo obětem holocaustu, který drancovali nacisté a nikdy nebylo dědicům navráceno. Evropský parlament vyzývá Radu a Komisi, aby z úcty k památce milionů obětí a nezákladnějších práv vyvinuly tlak na příslušné vlády, aby zajistily, že tato aktivita bude splněna (European Parliament, 1998).

5. *Usnesení o boji proti rasismu a xenofobii v Evropské unii ze dne 16. března 2000*

Usnesení bylo přijato vzhledem k tomu, že rasismus, xenofobie a antisemitismus jsou vážnou hrozbou pro demokratické zásady EU. Evropský parlament je vědom skutečnosti, že v kandidátských zemích dochází k diskriminaci příslušníků etnických skupin nebo jiných menšin. Evropský parlament je znepokojen tím, že v několika kandidátských zemích trpí romská menšina závažnou diskriminací, obtěžováním a násilím ze stran veřejnosti, policie, soudnictví a dalších státních orgánů, jakož i médií a některých politiků (European Parliament, 2000).

Tyto dokumenty přispěly k tomu, že se holocaust stal hlavním tématem agendy paměti holocaustu evropského parlamentu (Kucia, 2016, str. 103).

Hlavní dokument, který oslovil přímo země východní Evropy, bylo usnesení Evropského parlamentu z roku 1995. *Usnesení o návratu drancovaného majetku židovským komunitám.*

Přestože Evropský parlament výslovně nevyzval ostatní východoevropské země, aby se za holocaust oficiálně omluvily a uznaly svou odpovědnost za zločiny proti Židům, tak se stále očekávalo splnění tohoto požadavku. Žádný jiný dokument EU o holocaustu neobsahoval takové přímé a silné odkazy na východoevropské země a žádný také neobsahoval jasnější očekávání ohledně omluvy (Kucia, 2016, str. 104). Některé státy střední a východní Evropy, zejména Maďarsko a Rumunsko, přijaly zásadu spravedlnosti a morálky tím, že se dohodly na návratu majetku židovským právoplatným dědicům. Některé země se veřejně omluvily za zločiny spáchané proti Židům během druhé světové války a také uznaly svou odpovědnost za tyto zločiny (Kucia, 2016, str. 104).

Během let 1995 až 2000 zažádalo deset⁸ zemí východní Evropy o členství v Evropské unii. V tomto období Evropský parlament adresoval své usnesení o holocaustu vládám členských zemí a také kandidátským zemím z východní Evropy. Usnesení byla adresována buď nepřímo prostřednictvím jiných organizací, nebo přímo vládám těchto zemí (Kucia, 2016, str. 102).

Ve dnech 27. – 29. ledna 2000 švédská vláda uspořádala *Stockholmské mezinárodní fórum o holocaustu*. Tohoto fóra se zúčastnili zástupci čtyřiceti šesti států, kteří následně přijali prohlášení, které obsahovalo osm bodů, ke kterým se státy zavazují jako například:

- 1) *Holocaust od základu zpochybnil samotné základy civilizace. Bezprecedentní povaha holocaustu si navždy zachová universální význam.*
- 2) *Rozsah holocaustu, plánovaného a uskutečňovaného nacisty, musí zůstat navždy vryt do naší kolektivní paměti.*
- 3) *Zavazujeme se více podporovat vzdělávání o holocaustu, jeho připomínání a zkoumání, jak v zemích, které již v tomto směru mnohé učinily, tak i v těch, které se rozhodly k těmto snahám připojit.*
- 4) *Společně se zavazujeme podporovat studium holocaustu ve všech jeho formách* (Stockholm Forum, 2000).

Tato *Stockholmská deklarace* je pravděpodobně nejdůležitějším dokumentem, který buduje a institucionalizuje transnacionální paměť holocaustu a rozšiřuje ji zejména v Evropě (Kucia, 2016, str. 105). Dne 18. října 2002 Rada Evropy a vlády jejich členských států podpořily prohlášení, že každá země každoročně vyhlásí výroční den na památku holocaustu a její prevenci v trestných činech proti lidskosti.

---

⁸ Včetně České republiky

V roce 2004 se zástupci všech 57 účastnických států OSCE z Evropy, Severní Ameriky a Asie zavázali podporovat vzpomínky na tragédii holocaustu a případně vzdělávat o této tragédii v kontextu boje proti antisemitismu, xenofobii a rasismu. V roce 2005 přijalo Valné shromáždění OSN rezoluci, která zavazuje členské země po celém světě, aby určily 27. leden⁹ za každoroční mezinárodní den vzpomínek na památku obětí holocaustu (Kucia, 2016, str. 106).

Jak můžeme vidět, tak popírání holocaustu se uchytilo zejména ve Spojených státech amerických a v západní Evropě, odkud tito popírači pocházeli. Od devadesátých let dvacátého století se objevilo popírání holocaustu i ve střední a východní Evropě. Hlavním důvodem, proč je důležité rozdělit přístup západní Evropy a Spojených států amerických od sovětského bloku je rozdílná historická zkušenost. Právě díky tomuto, měl i průběh popírání holocaustu jiné načasování a jiné důvody k uchycení v daných zemích. Popírání holocaustu se objevilo ve východní Evropě až po pádu komunistického režimu. Rozdíl mezi popírači na západě a východě byl, že na západě se jednalo o jednotlivá individua a ve východní Evropě se tento přístup dostal i do oficiálního veřejného života. Shafir definuje tři formy popírání holocaustu ve východní Evropě:

- 1) Přímé: Přímá forma je ve východní Evropě velmi vzácná ale nikoliv bezvýznamná. Přímé popírání holocaustu je podporováno nacionálně extremistickými stranami a můžeme se s ním setkat také u politiků. Tito popírači jsou často podporováni popírači ze západní Evropy nebo Spojených států amerických. S touto metodou jsme se mohli setkat například na Slovensku, kdy bývalý vůdce *Strany slovenskej jednoty* – Stanislav Pánis řekl, že je technicky nemožné vyvraždit šest milionů židů v koncentračních táborech (Shafir, 2002, str. 13).
- 2) Defektivní: Defektivní forma se zaměřuje na historické nepřátele a národnostní menšiny a snaží se přenést vinu na jiné. S tím se například můžeme setkat v Maďarsku, kdy se země transformovala ze spojenců na oběť (Shafir, 2002, str. 28).
- 3) Selektivní: Selektivní forma vylučuje účast vlastního národa na holocaustu. To můžeme vidět v Rumunsku, kdy Gheorge Buzatu, nacionalistický vědec, uvedl, že v Rumunsku žádný holocaust nebyl (Shafir, 2002, str. 42).

---

⁹ den osvobození Osvětimi

Současně k těmto formám se popírači v postkomunistických zemích Evropy uchylují ke zkreslování faktů a statistik (Shafir, 2002).

V roce 2005 vyvrcholil mezinárodní zájem o holocaust a evropeizaci jeho paměti. Zatímco se 27. ledna na místě bývalého koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau shromáždil rekordní počet hlav států a vlád z Evropy a širšího světa, Evropský parlament přijal nejvýznamnější usnesení o holocaustu. Toto usnesení o připomenutí si holocaustu obsahovalo: obavy s bojem proti antisemitismu a rasismu, znovu zopakovala výzvu k povzbuzení vzpomínky na holocaust, včetně 27. ledna – evropského dne památky obětí holocaustu v celé Evropě a apelovalo na posílení vzdělávání o holocaustu. V této době měla Evropská unie již 25 členů včetně České republiky (Kucia, 2016, str. 106).

Od roku 2005 přestal být holocaust hlavním tématem paměti Evropského parlamentu. Hlavním důvodem této změny bylo, že evropeizace paměti holocaustu dosáhla svého účelu. Vyvrcholení je částečně spojováno s východním rozšířením Evropské unie v letech 2004 a 2007, kdy většina států splnila veškerá kritéria o vstup do Evropské unie včetně evropeizace paměti holocaustu (Kucia, 2016, str. 107).

3 Kapitola

3.1 Devadesátá léta

3.1.1 Evropeizace paměti holocaustu v České republice

Jednou z událostí po pádu sovětského svazu, kterou čekalo Českou republiku byla evropeizace paměti holocaustu. Česká republika se během evropeizace paměti holocaustu musela vypořádat s ojedinělým problémem, a to detailnějším rozdělením pojmu holocaust, tedy na rozdíl mezi holocaustem Židů, shoa, a holocaustem Romů, porajmos. Tento rozdíl během evropeizace paměti holocaustu nehrál kromě České republiky v žádné jiné zemi roli. Jednou z událostí, která byla důležitou součástí evropeizace paměti holocaustu, byl koncentrační tábor v Letech, který byl během komunistického období předělán na vepřín.

V roce 1994 americký historik Paul Polansky, navštívil koncentrační tábor v Letech. Touto návštěvou byl velmi překvapen a zklamán, protože na místě, kde měl stát koncentrační tábor, stála prasečí farma. Polansky byl tímto objevem naprosto zděšen a rozhodl se přispět ke zlepšení situace. „*Myslel si, že nové postkomunistické instituce v České republice budou sdílet jeho zájem o nápravu. Podle jeho názoru by byla náprava situace v Letech součástí širšího procesu vyrovnání se s minulostí, jimiž Česká republika po pádu komunismu procházela. Ke svému velkému překvapení se setkal se silným odporem a reakcemi, které později popsal jako mlčení, nevědomost a otevřený rasismus. Následný konflikt mezi Polanským a českými autoritami vedl k nejobsáhlejší, nejzapálenější a nejdelší české debatě o holocaustu od pádů železné opony*“ (Sniegoň, 2017, str. 143).

Poté co Polansky viděl situaci v Letech, napsal o stavu koncentračního tábora článek do amerických novin *The Decorah Journal*. Reakce na sebe nenechala dlouho čekat a Polanskému se ozvala česká ambasáda a nabídla mu, že najdou společné řešení. Kolektivního jednání se zúčastnil také ředitel amerického muzea holocaustu ve Washingtonu a jeden člen amerického Kongresu. Závěrem schůzky bylo přislíbení, že se vepřín odstraní a bude vybudován důstojný památník a muzeum (Hroch, 2016).

Polansky upozornil na to, že v roce 1975 proběhl v Helsinkách závěrečný akt *Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě*. Tento akt byl podepsán všemi zeměmi, včetně České republiky, kde se státy zaručily k zachování táborů smrti kvůli připomínání si historie. Podle Polanského Česká republika, tak nečinila, protože tábor v Letech nebyl zachován a svým

zjištěním také informoval Komisi pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, která se do řešení situace přidala (Sniegoň, 2017, str. 149).

První reakci české politické scény bylo dne 13. května 1995 odhalení nového památníku v Letech, který ležel vedle vepřína a byl věnovaný romským vězňům, kteří tam přišli o život. Tento památník odhalil tehdejší prezident České republiky Václav Havel (Šídlo, Brabec, 2016). Evropeizace paměti holocaustu v České republice vyvrcholila v roce 1997, kdy prozatímní vláda nemohla ignorovat porajmos a požadavky Evropské unie na respektování národnostních menšin individuálních lidských práv u tzv. kandidátských zemí (Kozlíková, 2001, str. 51). Sniegoň k tomu zmiňuje (2017, str. 156): „*Evropeizace holocaustu se v tomto kontextu zdá jako nejpodstatnější vysvětlení zejména proto, že v roce 1996 požádala Česká republika o členství v Evropské unii, která na ni tudíž zaměřila svou pozornost*“.

Vlády v České republice již několikrát projednávaly návrh na zbourání vepřína a vybudování pietního místa. V roce 2013 výbor OSN pro lidská práva vydal stanovisko ve kterém vyzývá Českou republiku k uzavření vepřína. V říjnu 2017 česká vláda oznámila, že ke dni 15. února 2018 má vepřín koupit stát (Sniegoň, 2017).

3.1.2 Radikalizace pravicových skupin

Zatímco se Česká republika snažila o evropeizaci paměti holocaustu, tak fenomén popírání holocaustu se začal objevovat v 90. letech, kdy se stal součástí ideologie radikálně pravicových skupin.

Pravicový radikalismus je definován jako politická ideologie, jejíž základním prvkem je mýtus homogenního národa, tato ideologie je namířena proti konceptu liberální a pluralitní demokracie a jejích základních principů (Lipset, 1981, s. 133). Pravicový radikalismus by se dal rozdělit do čtyř typologií:

- 1) Autokraticko-fašistický (obvykle včetně rasismu nebo xenofobie)
- 2) Rasistické nebo etnocentrické ale nikoli fašistické
- 3) Populisticko-autoritářský – organizovaný kolem silného a charismatického vůdce
- 4) Nábožensko-fundamentalistický – nacionalismus se slučuje s náboženskou rigiditou (Minkenberg, 2015).

Poprvé se popírání holocaustu stalo součástí pravicového radikalismu v šedesátých a sedmdesátých letech v západní Evropě. První skupiny se začaly objevovat v Anglii, stavěli se proti přítomnosti černých, asijských, arabských, židovských a všech neárijských přistěhovalců v zemi. V Anglii následně neofašistická Národní fronta, vytvořila politický program a v roce

1977 v celonárodních volbách získala téměř čtvrt milionu hlasů. Tyto skupiny tíhly k názoru, že Hitler byl hrdina a národní socialismus přijatelný politický systém. V důsledku toho se důležitou součástí struktury jejich ideologie stalo popírání holocaustu. Kdyby bylo možné veřejnost přesvědčit, že holocaust je mýtus, pak by bylo reálnou možností také oživení národního socialismu (Lipstadt, 2001, s. 140).

Události, které napomáhají úspěšnosti radikálních stran ve své knize popsal politolog Miroslav Mareš:

- 1) Společenské problémy: hospodářská nejistota (nezaměstnanost, odstraňování zabezpečení zaměstnanců, nestabilní trh), sociální nerovnosti (rozdíly v příjmech, dlouhodobá nezaměstnanost) a společenské obavy (kriminalita mládeže, růst násilí, migrační vlny)
- 2) Znechucení politikou: nekonečné diskuze politiků etablovaných stran bez toho, aby bylo dosaženo výsledku, jakož i vzájemné výpady a pomluvy, ale též interní vady politického systému jako korupce, nezákonné financování politických struktur a osobní obohacování
- 3) Mezinárodní vývoj: zvyšování kompetencí EU a její rozšíření, globální migrační hnutí, strach z terorismu
- 4) Charakteristika společnosti: nadbytek informací, společnost zábavy a konzumu, určitá ztráta orientace, rozpad tradiční třídní příslušnosti, přibývající rozbroje ve společnosti (Mareš, 2003, str. 82-83)

Popírání u radikální pravice, je často spojováno s rasismem, antisemitismem nebo xenofobii. Jak píše politolog Miroslav Mareš: „*Politická teorie o existenci vyšších a nižších ras a národů vstoupila do evropské politiky v druhé polovině devatenáctého století. Ucelenou politickou teorií se však rasistické myšlení stalo teprve poté, co se jeho součástí stal sociální darwinismus. Rasismus byl již od svých počátku úzce propojen s antisemitismem*“ (Mareš, 2003, str. 60).

Rasismus tedy předpokládá, že: „*Lidstvo se sestává z rozdílných geneticky určených ras, ty se odlišují jednáním, inteligencí nebo představami o morálce, přičemž jedna rasa je hodnocena výše než další a je více cenná*“ (Mareš, 2003, str. 60). Podkategorií rasismu je také antisemitismus: „*Antisemitismus v podstatě nepotřebuje skutečného, konkrétního příslušníka židovského etnika, národa nebo víry; stačí mu po staletí utvářený a staletími petrifikovaný model Žida, který aplikuje na celou židovskou populaci, každého jejího příslušníka a často i na*

všechny ne-Židy, kteří z jakéhokoliv důvodu vzbuzují antipatie. Antisemita tedy své vlastní vnímání blokuje před mnohotvárnou skutečností ale svým konáním a počínáním se k této skutečnosti vztahuje: ztěžuje a ztrpčuje její prožitek všem, kteří jakkoli zapadají do jeho modelu Žida“ (Mareš, 2003, str. 61).

Podle Mareše (2003, str. 61) se vrcholem antisemitismu stalo systematické vyvražďování evropských Židů během druhé světové války. Důležitou součástí „moderního“ antisemitismu se stala tzv. „osvětimská lež“ která spočívá v popírání či relativizování existence holocaustu, plynových komor či koncentračních táborů. Toto popírání je současně atributem revizionismu, který je zároveň důležitou součástí „ideového zázemí“ soudobého neonacismu (Mareš, 2003, str. 62). Jedním z projevů antisemitismu může být popírání holocaustu. Ovšem popírání holocaustu nemusí být vždy znakem antisemitismu.

3.2 Počátky popírání holocaustu na politické scéně

Po pádu komunistického režimu vznikl v České republice pluralitní demokratický systém. V tomto pluralitním systému začaly působit radikální pravicové strany, které se stavěly proti novému řádu, jako například strana SPR-RSČ – Sdružení pro republiku-republikánská strana Československa Miroslava Sládka.

Sdružení pro republiku-republikánská strana Československa se začalo vytvářet v prosinci 1989 a registrovaná byla v únoru 1990. Z ideového hlediska se SPR-RSČ řadí k různým proudům českého nacionalismu a nové ultrapravicí. SPR-RSČ se profilovala tímto: kritika nových postkomunistických elit, rasistické výpady proti Romům, odpor vstupu České republiky do NATO a do Evropské unie. Prvním úspěchem SPR-RSČ bylo získání parlamentního zastoupení v roce 1992 a v roce 1996 (Mareš, 2012, str. 5). Během dalších voleb do poslanecké sněmovny v roce 1998 již ztratila svůj vliv a nezískala žádné zastoupení (Mareš, 2003, str. 187).

Jedním z podporovatelů této strany byla například část skupiny Skinheads¹⁰, kteří jej podporovali formou návštěvy mítinků atd. SPR-RSČ, které překonalo volební klauzuli, dodalo sebevědomí zbytku radikálně pravicových skupin, které se pokusily o průnik na veřejnou politickou scénu. „Už od počátku nového režimu začali působit i síly, které z pravicově

---

¹⁰ Hnutí Skinheads vzniklo na konci šedesátých let ve Velké Británii. Zpočátku bylo toto hnutí apolitickým. Postupně se část skupiny spojila s britskou ultrapravicovou stranou. V České politice je častější spojení právě s ultrapravicovou částí (Mareš, 2013).

extrémistických pozic chtěly demokratický režim zničit nebo jej alespoň kritizovat“ (Mareš, 2003, str. 175).

Strana SPR-RSČ, vydávala svůj stranický časopis *Republika*, ve kterém se objevovali antisemitské články a také příspěvky, které odkazovaly na světovou popíračskou literaturu (Nekvapil, 2011). Popírání se stalo součástí radikální pravice a jejím nástrojem. Po roce 1989 se v České republice projeví první náznaky vzniku neonacistických hnutí. Jako první si tematiku popírání holocaustu přivlastnila část skupiny skinheads a také ultranacionalisté.

Neonacisté v České republice nacházejí své kořeny v německém nacionálním socialismu a henleinovskému hnutí. Mezi tyto skupiny patří například Vlastenecká fronta nebo Vlastenecká liga. Současně v prvních letech vzniká nespočet hudebních skupin nebo ilegálních rasisticko-nacistických organizací, které se veřejně hlásí k nacismu. Asi nejznámější skupinu je *Blood and Honor*, které bylo v roce 1987 založeno ve Velké Británii a následně se uchytila i v České republice. V některých textech můžeme najít rasistické, antisemitské texty ale také texty, které zpochybňují holocaust. V rámci nárůstu těchto skupin, začali bezpečnostní složky postupně eliminovat pravicový extremismus (Mareš, 2003, str. 181).

Součástí popírání holocaustu byl také vznik institutu pro historickou revizi a další přidružené webové stránky (Lipstadt, 2001). Většina těchto českých webových stránek vznikla na začátku devadesátých let. V České republice se jedná zejména o *Národně vzdělávací institut*. Webové stránky přidružené k tomuto institutu mají k dispozici velkou část popíračských prací v českém jazyce a současně je vydává. Databáze všech dostupných prací a textů je kolem 317 děl (Národně vzdělávací institut, 2019).

Tyto knihy a texty jsou zde volně ke stažení a můžeme zde najít *Přednášky* od Roberta Faurissona, knihu *Osvětím fakta versus fikce* od Rudolfa Seidla, knihu *Rudolfova zpráva* od Germara Rudolfa, knihu *Zemřelo skutečně šest milionů?* Od Richarda Harwooda nebo knihu *Moje probuzení* od Davida Duka. Na webových stránkách můžeme vidět také čtenost těchto knih a článků, která je přibližně 37 000. Institut vznikl ke dni 29. června 1993, v prosinci roku 2018 byla ukončena činnost tohoto institutu podle rejstříku firem (Rejstřík firem, 2018).

Stránky jsou ovšem stále funkční a aktuální. Můžeme zde najít několik podkategorií, jako je například revizionismus, sionismus a judaismus, rasa a eugenika nebo například nová pravice. Tento institut sám sebe popisuje takto: „*Jme nezávislou institucí bez jakýchkoliv politických či obdobných ambicí. Naším cílem je přinášet necenzurované informace z řady oblastí a témat, které jsou dnes tabuizovány, nebo dokonce kriminalizovány. Chceme vytvořit*

obsáhlou online knihovnu literatury, která je pro českého čtenáře dostupná jen těžko, nebo vůbec ne. Nepotřebujeme, aby nám někdo říkal, jaké informace smíme a nesmíme přijímat, nebo co si o nich máme myslet, neboť toto je pouze věcí naší volby a našeho rozumu“ (Národně vzdělávací institut, 2019).

Další popíračskou webovou stránkou je stránka *Zvědavec*, kterou založil Čechokanaďan Vladimír Stwora. Ten byl v roce 2009 českým soudem odsouzen za popírání holocaustu, jelikož na svém webu zveřejnil článek, který zpochybňuje existenci koncentračních táborů a plynových komor (ČT24, 2009). Tyto stránky jsou také v současné době aktivní a čtenář zde může po hlubším bádání najít třeba komentáře popírající holocaust v českém jazyce.

Dále stojí za zmínku také česko-slovenské webové stránky s názvem *AryanRebel*, které obsahují velmi bohatou knihovnu popíračských děl, jak v českém, tak i ve slovenském jazyce. Ve vzdělávací sekci si člověk může volně stáhnout až 217 rasistických, antisemitských a popíračských děl, jako například: *Problém plynových komor* od Roberta Faurissona, *65 otázek o holocaustu* od IHR, *Leuchterovu zprávu*, jmenný seznam Židů žijících v České republice nebo knihu *Revizionismus Holocaustu a jeho politické důsledky* od Jürgena Grafa (AryanRebel, 2019).

Internet se stal hlavním nástrojem pro šíření těchto publikací a názorů. Všechny výše uvedené stránky jsou stále aktivní, a to z důvodu umístění na serverech v zemích, kde popírání holocaustu není trestné. K této problematice se vyjádřilo Policejní prezidium ČR následovně: „*Veřejně přístupné webové stránky s neonacistickou tematikou jsou umísťovány na serverech v USA, (což je případ i Národně vzdělávacího institutu), kde platí pro propagaci a šíření rasových a nenávistných postojů jiné právní prostředí, či v ostatních zemích se kterými nemá Česká republika podepsané příslušné dohody. Internetová komunikace mezi zájmovými skupinami probíhá navíc pomocí softwarového šifrování (PGP klíče), nebo v uzamčených chatovacích skupinách“* (Ševčíková, 2013, str. 189).

Mezi jednu z prvních akcí u nás, kde došlo k veřejnému popírání holocaustu byl sraz sedmi stovek skinhedů z celé Evropy v Kozolupech v roce 1996. Zde návštěvníci používali pokřik „*Sieg heil!*“¹¹ nebo mohli poslouchat veřejné projevy, ve kterých docházelo k popírání holocaustu. Tuto demonstraci zorganizoval Jaroslav Brož, vedoucí skinheadské skupiny v České republice, který byl následně za organizaci této demonstrace odsouzen k podmíněnému

---

¹¹ Sieg Heil znamená v překladu Sláva vítězství a bylo používáno v období nacismu, jako pozdrav či projev sympatie k Adolfu Hitleru.

trestu (Hanák, 1996). Tento sraz se v České republice mohl konat hlavně z důvodu absence legislativy, který by kriminalizoval popírání holocaustu. Pokud se podíváme na okolní země, tak legislativně kriminalizují popírání holocaustu v těchto zemích: Belgie v roce 1995, Francie roku 1990, Německo v roce 1994 a Rakousko roku 1992 (Bazyler, 2016).

Jelikož se v České republice projevil nárůst skupin, které inklinovali k pravicovému extrémismu, občanské sdružení *Tolerance a občanské společnosti* vytvořilo první dokument, který monitoroval jejich aktivity. Tento dokument vyšel v roce 2000 a hlavním cílem bylo informovat o nacionalistických, fašistických a rasistických aktivitách v České republice v letech 1999-2000. Ve zprávě je zmíněno, že narostla snaha těchto hnutí proniknout do parlamentní a komunální politiky. První hnutí, které se začalo obracet směrem k veřejnosti a oficiální politice byly Národní aliance a Národní odpor (*Tolerance a občanská společnost*, 2002).

Národní Aliance se oficiálně registrovala 26. října 1998. Toto hnutí zorganizovalo okolo 20ti veřejných demonstrací po celé České republice, dále hnutí vytvářelo místní organizace a za svůj prvořadý cíl považovalo transformaci z občanského sdružení na regulérní politickou stranu. Na jedné z těchto demonstrací, která se konala na prvního května 1999 a kde se šel pochod neonacistů a skinheadů, byl také poslanec Václav Trojan za ODS. Trojan popsal atmosféru následovně: „*Na náměstí vyřvávali příslušníci Národní aliance hesla "Nic než národ", se zdviženou pravicí křičeli "Vítězství zdar", což je česká forma nacistického hesla "Sieg heil", velká část z nich měla vyholené lebky. V projevech na povoleném shromáždění na rakovnickém náměstí popírali historická fakta o nacistické genocidě*“ (Parlament České republiky, 1999).

Na této demonstraci vystoupil předseda národní aliance Vladimír Skoupý a zpochybňoval holocaust, tím že řekl: „*Žádných šest milionů nikdy neexistovalo, neexistovaly ani žádné plynové komory*“ (Česká televize, 1999). Na demonstraci konané 28. října 1999, Vladimír Skoupý opět vystoupil a prohlásil: „*Odmítám věřit báchorkám o holocaustu, žádných šest milionů neexistovalo ani žádné plynové komory, neexistovalo vyhlazování Židů a Cikánů, a i kdyby to náhodou byla pravda, copak má český člověk, skutečný hrdina, navíc legionář, menší hodnotu než nějaký Izák nebo Lakatoš?*“ (Nekvapil, 2011). Národní Aliance, také vydávala svůj časopis *Vlajka*, který obsahoval rasistické a antisemitské články. Mezi nejvýraznější tvář Národní aliance patřil zemský vedoucí Vladimír Skoupý. Ten byl za uvedené výroky a publikaci časopisu *Vlajka* trestně stíhán, kvůli podpoře a propagaci hnutí směřující

k potlačení práv a svobod občanů. Soud následně Vladimíra Skoupého odsoudil k odnětí svobody na jeden rok, s podmíněčným odkladem na čtyři roky (Tolerance a občanská společnost, 2002).

3.3 Ukotvení popírání holocaustu v legislativě

V roce 2000 se poprvé začalo legislativně řešit popírání holocaustu. Jedním z důvodů bylo kompletní vydání knihy *Mein Kampf*, která se dne 21. března 2000 objevila v českých obchodech. Hlavní kritikou tohoto vydání stal fakt, že kniha neobsahuje předmluvu nebo dodatek zasvěceného odborníka. Podle dosavadních zákonů však nešlo rozlišit, zda vydání takového spisu je trestným činem nebo ne (Payne, 2000).

Poslanecká sněmovna současně také reaguje na nárůst neonacistických extremistických demonstrací, na kterých dochází k rasismu, antisemitismu i popírání holocaustu. Trest za tyto činy navrhl poslanec Marek Benda za ODS a následně ji vypracovala skupina poslanců z ODS, ČSSD a Unie svobody v čele s Jiřím Paynem za ODS (Payne, 2000).

Trest odnětí svobody na šest měsíců až tři roky, by hrozil tomu, kdo veřejně popíral, zpochybňoval, zlehčoval, schvaloval nebo se snažil ospravedlnit nacionálně-socialistickou či komunistickou genocidu či jiné zločiny nacionálních socialistů a komunistů proti lidskosti. Jiří Payne tento návrh představil v Poslanecké sněmovně v roce 2000: „*Trest od půl roku do tří let může být uložen za popírání či schvalování nacionálně socialistické nebo nacistické genocidy či genocidy komunistické. Jde o princip, který zkratkovitě nazýváme Osvětimská nebo Jáchymovská lež. Mají jej ve svém právním řádu následující státy: Belgie, Francie, Lucembursko, Rakousko, Spolková republika Německo, Španělsko a Švýcarsko. Tzn., pokud bychom takovouto úpravu přijali, nebyli bychom v Evropě žádnou výjimkou*“ (Payne, 2000).

Proti tomuto návrhu se postavil například předseda komunistů Vojtěch Filip, který to okomentoval následovně: „*Uplatnění tohoto zákona by znemožnilo objektivní výzkum minulosti*“ (Hybš, 2000). Dne 20. září 2000 poslanecká sněmovna přijala novelu trestního zákona. Pro přijetí hlasovalo 97 ze 188 přítomných poslanců a 86 jich bylo proti. Dne 25. října 2000 senát přijal novelu trestního zákona, podle níž bude popírání nacistické nebo komunistické genocidy trestáno odnětím svobody (Hybš, 2000).

Tato novela také zpřísňuje postih lidí, kteří veřejně podněcují k různým druhům nenávisti třídní a podporují hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Novelu podpořilo 43 z 60 přítomných senátorů, proti přijetí normy hlasovalo 9 senátorů. Novela v

Senátu PČR prošla díky hlasům ODS, KDU-ČSL, ODA a US (Petrová, 2000). Tento zákon začal být účinným od 1. prosince 2000 a jednalo se o zákon č. 405/2000 Sb. Tento zákon obsahoval: Za § 261 se vkládá nový § 261a, který zní: „*§ 261a Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta*“ (405/2000 Sb.).

Dne 7. května 2002 proběhla tisková konference organizace *Sdružení historiků České republiky*. Tato konference reagovala na současné extrémní ideologizace a politizaci moderních dějin. Jedním z důvodů konání konference, bylo pořádané sympozium v roce 2002 ve Spojených arabských emirátech, kde byl holocaust označován za falešný mýtus. Tento bulletin také reaguje na vzrůst nacionálního extrémismu v České republice, kdy se někteří jedinci uchylují k popírání holocaustu (Pánek, Pešek, 2002).

Současně byl na konferenci představen bulletin proti popíračům s názvem – *Historikové proti znásilňování dějin*. Hned v úvodu tohoto stanoviska je: „*Střední Evropa propadla živelnému historismu – novináři, publicisté, politici a další ochotníci se opět jednou zmocnili dějin jako útočné zbraně. Začali je účelově přehodnocovat a nacházet v nich argumenty k podpoře svých momentálních programů a zájmů. Příčiněním těchto amatérských vykladačů minulosti si mají střeoevropské národy uvědomit, že cesta k civilizovanému soužití národů nevede od nynějšího – zajisté nedokonalého – stavu věcí postupem do budoucnosti, nýbrž oklikou přes minulost. V zájmu ovládnutí současnosti a budoucnosti prostřednictvím dějin dochází ovšem k takovému výkladu minulosti, který nemá nic společného s jejím vědeckým poznáním a kritickou interpretací. Účelovým výběrem jednotlivin, používáním polopravd i prokazatelných lží je obraz dějin deformován do té míry, že se v něm veřejnost jen stěží dokáže orientovat. Za situace, kdy se diletantsky nekritický a svévolně zmanipulovaný výklad dějin stává příčinou mezistátních nedorozumění a předmětem politických jednání parlamentů, pokládáme za svou povinnost co nejstručněji formulovat několik vět o českých dějinách 20. století, o tématu, jež se v poslední době stalo předmětem zvláště intenzivního zkreslování a mediálního zneužívání*“ (Pánek, Pešek, 2002).

Následně bulletin ustanovuje 15 bodů, které upřesňují historické události, které jsou překrucovány či popírány. V neposlední řadě toto stanovisko apeluje na občany, aby nepodléhali mýtizovaným představám a snažili se o kritickou reflexi minulosti (Pánek, Pešek, 2002).

3.4 Česká republika po vstupu do Evropské unie

Česká republika vstoupila do Evropské unie 1. května 2004, jelikož splnila všechna kritéria stanovená Evropskou unií včetně evropeizace paměti holocaustu. Přestože se Evropská unie snažila o evropeizaci především v devadesátých letech tak v této politice pokračovala nadále. V dubnu 2005 Evropský parlament přijal dokument, ve kterém odsuzuje diskriminaci Romů a vyzývá unijní země, aby zlepšily jejich postavení ve společnosti. V tomto dokumentu se také apeluje na Českou republiku, aby zrušila vepřín v místech bývalého koncentračního tábora pro české Romy v Letech u Písku (Hromádka, 2005).

Česká republika byla již v devadesátých letech několikrát vyzvána k zachování pietního místa v Letech. Ovšem v roce 2005 nový dokument Evropské unie vyvolal vlnu kritiky a nevole mezi některými českými poslanci. Jako první vůči tomuto dokumentu vystoupil komunistický europoslanec Miloslav Ransdorf, který dodal: „*Jako historik vím, že se ohledně Letů bezuzdně lže. Žádný skutečný koncentrák tam nikdy nebyl.*“ Na tento výrok reagoval bývalý zmocněnc vlády pro lidská práva Petr Uhl, který podal trestní oznámení za popírání holocaustu. Ten uvedl, proč tomu tak udělal: „*Výrok Miloslava Ransdorfa, že označování letského cikánského tábora za koncentrák je bezuzdná lež nacistické genocidium přinejmenším zpochybňuje*“ (IDNES.cz, 2005). Podle policie se ale Ransdorf svým výrokem trestného činu nedopustil. Toto rozhodnutí policie bylo založeno na tehdejší odborném stanovisku. Petr Uhl ale policii kritizoval za to, že si nenechala zpracovat znalecký posudek (Hájek, 2018).

V tomto případě můžeme vidět, že do jisté míry k popírání holocaustu dochází. Výrok Miloslava Ransdorfa vykazuje znaky trivializace. To indikuje právě jeho vyjádření: „*Žádný skutečný koncentrační tábor tam nikdy nebyl*“. Ransdorf tedy nepopírá přímo existenci tábora, ale trivializuje jeho účel.

Dalšího pochybného výroku se dopustil bývalý prezident České republiky Václav Klaus, který řekl: „*Ukazuje se, že to s tím táborem je složitější. Že to byl původně pracovní tábor pro ty, kteří odmítali pracovat. Zdaleka nejen romský. Není to opravdu koncentrační tábor v tom slova smyslu, jak každý z nás podvědomě rozumí slovu koncentrační tábor a vidí Osvětim, Buchenwald a tyto věci.*“ K tomuto výroku se vyjádřil historik Jan Gebhart: „*Hned na začátku roku 1942 se Lety staly součástí konečného řešení romské otázky. Výběr byl již zcela rasový a Lety sloužily jako přestupní stanice pro vyhlazovací tábory*“ (Hájek, 2018).

V roce 2006 přijal Senát Parlamentu České republiky rezoluci, ve které upozornil na nárůst popírání holocaustu vůči, kterému se ohrazuje. Tuto reakci Senátu PČR vyvolala

konference s názvem *Přehodnocení holokaustu: globální vize*. Konference probíhala ve dnech 11. a 12. prosince 2006 v Íránu pod záštitou Íránského prezidenta Mahmúda Ahmadínežáda. Cílem konference bylo vytvoření prostoru a svobody slova myslitelům z Evropy, kteří se nemohou vyjadřovat svobodně. Na této konferenci se sešli nejznámější popírači z celého světa jako například David Duke, americký akademik, bývalý republikánský kongresman z Lousiany a vůdce Ku Klux Klanu, Robert Faurisson, který byl několikrát za popírání genocidy odsouzen. Také se konference zúčastnil Georges Thiel, který byl ve Francii odsouzen za šíření revizionistických teorií o masovém vyhlazování Židů, který uváděl že byl holocaust obrovskou lží (Aktuálně.cz, 2006).

V rezoluci, kterou přijal Senát Parlamentu České republiky můžeme najít například: *„Senát cítí povinnost připomenout, že a) během holokaustu bylo zabito 6 milionů Židů; b) ve stejné době bylo zabito na 80 tisíc občanů Československa a přes 120 tisíc jich bylo vězněno v koncentračních táborech; c) mezi našimi spoluobčany dosud žijí svědci těchto hrůzných událostí; d) oběti holokaustu nás i dnes zavazují k tomuto postoji. Senát konstatuje, že hlásání názorů, které popírají holocaust je podporou antisemitismu, odporuje historickým faktům a je v zásadním rozporu s elementárními zásadami humanity a principu demokracie, a proto je zcela oprávněně v řadě zemí trestné. Vzhledem k tomu, že popírání těchto tragických a zločinných událostí v evropských dějinách vede ve svém důsledku k vládě lži, popírání práva člověka na důstojný život, a tudíž k nastolení diktatur a totalitních režimů, senátoři Parlamentu ČR důrazně odmítají zpochybňování holokaustu a vyzývají demokraticky zvolené zástupce všech parlamentů světa, aby jasně vyjádřili svůj nesouhlas s veřejnou lží a aby hájením pravdy uctili milióny obětí holokaustu“* (Senát Parlamentu České republiky, 2006).

Ovšem Senát Parlamentu České republiky nebyl jediným aktérem, který jej odsoudil. Byly to i další západní vlády, organizace hájící lidská práva nebo Kofi Annan, generální tajemník OSN (Aktuálně.cz, 2006).

V témže roce přijala Organizace spojených národů jednomyslně rezoluci, která se snažila zabránit popírání holokaustu. V této rezoluci OSN apeluje na všechny členské země, aby odmítly jakékoli popírání holocaust jako historické události. Hlavním cílem této rezoluce je ukázat, že popírání či zlehčování holokaustu je neslučitelné s členstvím v OSN (ČTK, 2007).

Podobný krok udělala také Rada EU, která přijala nová pravidla proti rasové nenávisti. V těchto pravidlech Rada EU apeluje na přijetí zákona proti popírání holokaustu ve členských

státech, kde ještě není zaveden. Ve státech, kde byl tento zákon přijat zůstává stejný, jako například v České republice (Euractiv, 2007).

3.4.1 Radikalizace ve společnosti

Jednou z událostí, která ovlivnila českou popíračskou scénu, bylo zadržení nejznámějšího popírače holocaustu Davida Irvinge. Ten byl 11. listopadu v roce 2005 v Rakousku zadržen, kvůli podezření z trestného činu popírání holocaustu na základě zatykače vydaného v roce 1989 (ČTK, 2005). Tato událost byla bezpochyby v celosvětovém měřítku důležitá, ovšem v České republice ještě o něco více, protože David Irving je v České republice populárním a vydávaným autorem, jehož knihy bodují v žebříčcích bestsellerů "naučné literatury". Před pár lety dokonce časopis *Respekt* zjistil, že se tyto knihy používaly jako učebnice v některých školách (Novák, Polanská, Erva, 2005). Současně se na pultech knihkupectví objevily minimálně dvě Irvingovy kontroverzní knihy: *Hitlerova válka a Goebbels – Pán myšlenek Třetí říše*, kterou vydávalo nakladatelství *Jota* (Zeman, 2006).

Tato kniha je v knihkupectvích zařazena do literatury naučné a historické. V anotacích knih, které jsou dostupné ke koupi v klasických knihkupectvích, nejsou zmíněna důležitá fakta o Irvingovi například, že se jedná o popírače a falšovatele dějin. V roce 2000 proběhl soud mezi historičkou Deborah Lipstadt a Davidem Irvingem, jehož Lipstadt ve své knize – *Popírání holocaustu* označila za popírače, antisemitu a falšovatele dějin. Irving proto zažaloval Lipstadt a její nakladatelství *Pengiuin Book* pro urážku na cti. Irving požadoval omluvu, finanční náhradu a stažení knihy z prodeje, protože jej dehonestuje. Soud dal za pravdu Lipstadt a Irvinga odsoudil k zaplacení soudních výloh a odškodnění pro nakladatelství *Penguin Books* ve výši 150 000 liber (Lipstadt, 2006). Spisovatele naopak charakterizují jako historika, který se důsledně opírá o archívní materiály a vyvrací řadu legend o třetí říši. Právě to, jak Irving nakládá ve svých knihách s historickými podklady posloužilo k vynesení daného rozsudku. Politolog Václav Nekvapil, který se problematikou popírání holocaustu zabývá, okomentoval tuto událost slovy: „*Sám jsem byl svědkem toho, že knihovnice doporučila studentovi střední školy Hitlerovu válku od Irvinga jako dobrý zdroj informací o druhé světové válce*“. Po upozornění na to, kdo je autorem knih, mluvčí knihovny reagovala: „*Budeme přemýšlet o tom, že bychom o těch knihách naše knihovníky informovali. Mohli by pak čtenáře vždy upozornit, že si půjčují knihu problematického autora*“ (Jareš, 2006).

Jednou z událostí popírání holocaustu, která se dotkla i veřejnosti, byla distribuce knihy *Osvětím fakta versus fikce nové a utajované poznatky o holocaustu* od Rudolfa Seidla, která byla zaslána na střední školy v České republice. V roce 2005 byl rozeslán dopis do škol a k němu byla přiložena tato kniha popírající holocaust. Pod tímto dopisem byl podepsán Pavel Fabian, ředitel *Národně vzdělávacího institutu*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR podalo kvůli této knize trestní oznámení na neznámého pachatele. Touto knihou se policie zabývala již v roce 2000. Tehdy však potrestán nikdo nebyl, protože se publikace tiskla v Belgii a policii se nepodařilo vypátrat jejího autora ani distributory (ČTK, 2006).

Kniha Rudolfa Seidla si klade za cíl čtenáři přiblížit odvrácenou stranu jedné z celosvětově veřejně známých a historicky prokázaných skutečností, která svým významem přerostla v jeden ze základních pilířů poválečného světového řádu, tou událostí je právě holocaust. Jak píše sám autor, tak: „*Naší snahou je zpřístupnit, nechat Vás nahlédnout a otevřít Vám cestu k té necenzurované části historie a současnosti, kterou oficiální zdroje zamlčují a seznámit Vás s výsledky mnoha leté práce politicky nekorektních historiků a vědců tzv. „revizionistů“*“ (Seidl, 2007, str. 5).

Na poslední stránce knihy autor popisuje událost, kdy v červenci 1990 nový ředitel polského muzea nechal odstranit 19 různojazyčných nápisů z pamětní desky v Osvětimi. Tuto událost jsem popisovala ve druhé kapitole, můžeme tedy vidět, jak autor nesprávně používá informace a data. Současně zde autor odkazuje na nejznámější popíračské autory jako jsou: Leuchter, Zundel, Faurisson nebo Irving. Pavel Fabián by dle policie měl mít blízko k neonacistickému Národnímu odporu a měl by být jedním z pořadatelů demonstrace na podporu Zündela, která se konala 28. října roku 2005 (Kolář, 2005).

K této knize vydala stanovisko Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, kterou vypracovali Petr Vorel, předseda Sdružení historiků a Zdeněk Beneš, předseda české sekce *Společné česko-německé komise pro školní dějepis*. Ve stanovisku se píše: „*Jde nejen o pseudovědecký text, ale i o otevřeně propagandistický pokus, který se pod rouškou jakési předstírané „odbornosti“ snaží čtenáři vnucovat jednu z nejodpornějších falsifikací dějin, jimž bezesporu je popírání existence holocaustu. Nejde o výzkum, nýbrž o místy naivně sestavený celek různorodých informací, jež jsou místy zjevně manipulací s prameny, vytrhávající vhodné pasáže ze širších textů, a měnící jejich smysl. Text nelze kvalifikovat jinak než jako otevřeně rasistický, který je i zjevnou obhajobou nacismu. Z vědeckého i etického hlediska se od něho nelze než důrazně distancovat*“ (Vorel, Beneš, 2005).

V roce 2005 byl poprvé v České republice odsouzen za popírání holocaustu Antonín Čermák. Mladík byl odsouzen na základě výroku, který řekl během demonstrace za podporu německého vězně a popírače holocaustu Ernsta Zündela. Jeden starší muž demonstranty osočil slovy: „1,7 miliónu židovských dětí jste zničili“. Čermák na tuto výtku reagoval otázkou: „Jenom?“ Za tento výrok byl odsouzen k patnácti měsícům s podmíněčným odkladem na tři a půl roku za to, že mu téměř dva milióny zavražděných židovských dětí v nacistických koncentračních táborech přišlo málo (ČTK, 2005).

V roce 2006 nacionalisté z Národní strany vybudovali památník v Letech, který byl bez povolení postaven. Vyrostl zde památník Národní strany, který měl podobu žulového balvanu s deskou a textem: „*Tento památník českým vlastencům – obětem 2. světové války instalovala dne 21.1.2006 Národní strana. Zde je místo původního pracovního tábora Lety. Zde nebyl koncentrační tábor. Historie není otázkou výkladu, ale pravdy*“. Tento pomník ovšem nechala obec Lety odstranit (MF DNES, 2006).

V roce 2007 vznikla ženská neonacistická skupina – Resistance Women Unity, která se zaměřovala například na pomoc vězňům, kterým chystala balíčky. Součástí balíčku byl například český komiks s názvem *Zázraky švindlkaustu*. V tomto komiksu můžeme najít explicitní známky popírání holocaustu, jako například zpochybňování plynových komor¹², zpochybnění deníku Anny Frankové¹³ nebo minimalizaci počtu obětí během holocaustu¹⁴. Tento popíračský komiks tato skupina zasílala také dětem správně politicky aktivních rodičů (Sedmík, 2007).

V roce 2008 narostl počet trestně stíhaných osob na několik desítek případů. Jedním z nich bylo odsouzení dvou mužů, Erika Sedláčka a Libora Budíku, za popírání holocaustu. Oba muži byli odsouzeni za čin podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačování práv a svobod člověka. Oba muži byly v letech 2003 a 2004 šéfredaktoři a autoři textů internetového časopisu *Poslední generace*. Články byly nenávistné vůči Židům a vyzývaly k jejich likvidaci, otevřeně zpochybňovali holocaust (Vokáč, ČTK, 2008). Budík v jednom z předešlých článků zpochybňoval existenci plynových komor. U soudu tvrdil, že tyto poznatky opírá o vlastní zkušenosti a dodal: „*Byl jsem se v některých koncentračních táborech podívat, ale žádné plynové komory jsem tam neviděl*“ (Vokáč, ČTK, 2008).

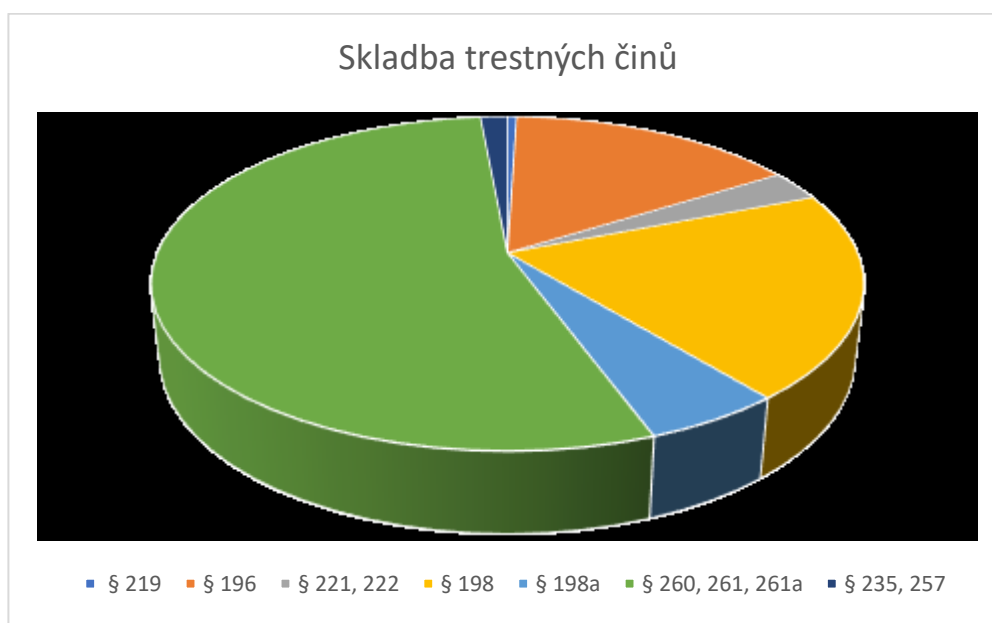
---

¹² V příloze číslo 2

¹³ V příloze číslo 3

¹⁴ V příloze číslo 4

Rok 2008 byl velkým mezníkem a změnou pro neonacistické skupiny. Stávající model, se kterým jsme se mohli setkat v událostech dříve, byl charakteristický zejména tím, že se držel v neoficiálních lokálních skupinách. Ovšem v roce 2008 poskytla záštitu těmto skupinám Dělnická strana, která byla oficiálně zaregistrována jako politická strana. Tato strana byla charakteristická svým extremistickým krajně pravicovým postojem a hlásila se k národnímu socialismu. Toto spojení mělo hned několik dopadů: Snaha aktivistů o vstup na politickou scénu, organizace spontánních akcí jejichž témata jsou většinou v rozporu se zákonem, nárůst násilí ze strany účastníků při veřejných akcích atd. Na níže přiloženém grafu můžeme vidět ke kolika trestným činům s extremistickým podtextem došlo v roce 2008 (z grafu byly vynechány paragrafy: §91 – 115, 202, 257). Pro zkoumané téma v této práci je důležitý zejména trestný čin dle § 261a, který označuje popírání holocaustu a spadá pod trestní činy s extremistickým podtextem. Jak můžeme vidět v grafu, tak přesná polovina, tedy 111 případů bylo dle § 260 § 261 § 261a., Ze 111 případů bylo v roce 2008 charakterizováno 68 případů dle § 261 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009).

(Tvorba vlastní, zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009).

Díky tomuto nárůstu trestných činů se toto téma stalo součástí řešení bezpečnostní politiky. V roce 2008 začal odbor bezpečnostní politiky formulovat strategii proti extremismu. První materiál byl předložen Ministrem vnitra k projednání vládě České republiky. K tomuto materiálu přijala vláda usnesení č. 579 ze dne 4. května 2009, kdy ke dni 1. června 2009 byl

zřízena pracovní skupina Task Force Ministra vnitra pro boj s extremismem (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009).

V roce 2009 proběhla legislativní úprava zákona o popírání holocaustu, která se změnila v § 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia.

„Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta“ (Trestní zákoník č. 40/ 2009 Sb.).

V roce 2009 byl v České republice zadržen bývalý vůdce Ku Klux Klanu David Duke, který přijel do České republiky propagovat svoji novou knihu, která podle mnohých názorů zpochybňuje či úplně vyvrací holocaust. Dne 24. dubna 2009 byl Duke zatčen za trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení lidských práv a svobod. Duka pozval do České republiky Filip Vávra, který je spojován s Národním odporem, neonacistickým hnutím. Proti jeho vystoupení byly například odstupující ministr vnitra Ivan Langer (ODS) i odstupující ministr pro lidská práva a menšiny Michael Kocáb (SZ), který uvedl: *„Pan Duke je velmi schopný teoretik a mohl by dát našim neonacistům dobrý základ i fundament. To je to nejhorší, co by se mohlo stát“* (ČT24a, 2009).

Duke byl nakonec propuštěn na svobodu s podmínkou, že do sobotní noci 25. dubna musí opustit Českou republiku (ČT24b, 2009). Proti jeho zatčení vydala stanovisko Dělnická strana, ve které stojí: *„Hysterická kampaň polistopadového režimu proti všem lidem v této zemi, kteří odmítají přistoupit na politiku černého rasismu a štvanci “popírání holocaustu“, se už bolestně netýká pouze občanů České republiky, ale i zahraničních hostů“* (Zbela, 2009).

To, že v České republice během let 2008-2009 narostlo popírání holocaustu nasvědčuje i nový dokument *Popírači holocaustu* od České televize, další díl cyklu *Ta naše povaha česká*. Ten Česká televize odvysílala 9.12. 2009. Na narůst fenoménu popírání holocaustu zareagovalo i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, které tuto problematiku zařadilo do nového metodického pokynu pro vyučování dějepisu (ČT24, 2009).

V roce 2010 se přihodila událost, která utlumila tyto extrémistické nálady, a to zrušení Dělnické strany. Nejvyšší soud rozpustil Dělnickou stranu za protiprávní činnost, kdy Dělnická strana inklinovala k potlačení demokracie a stranu ovládali militantní rasisté. Toto rozpuštění uvítalo zejména Ministerstvo vnitra České republiky, které ve svých pracích několikrát označilo Dělnickou stranu za extrémistickou a nebezpečnou. Díky tomuto rozsudku část aktivistů

nejenže ukončili své působení v Dělnické straně, ale také se přestali angažovat v dalších neonacistických buňkách (Ministerstvo vnitra České republiky, 2010).

Mezi další důvody utlumení extrémismu patří také trestní řízení během let 2008-2009, tyto řízení ovlivnily situaci, jelikož se pravicoví extrémisté obávali o policejní vyšetřování (Ministerstvo vnitra, 2010). V tomto období ovšem začali pravicoví extrémisté, čím dal více používat internet jako nástroj své propagandy, kde mohli neomezeně své názory šířit. Hlavním důvodem, proč se internet stal jejich nástrojem je, že postižení je téměř nemožné a většina webových stránek je umístěna na serverech v zemích, kde popírání holocaustu není trestným činem (Ševčíková, 2013).

Od roku 2010 můžeme vidět, že začala stagnace popírání holocaustu. Hlavním důvodem této stagnace bylo, že se popírači přesunuli na webové stránky, kdy je policisté nemohli dopadnout. Současně se tyto skupiny od roku 2015 zaměřily na novou událost, tedy na *evropskou migrační krizi*. Současně s touto událostí vzrostl počet populistických hnutí a skupin, které se věnovali novému tématu. Tedy popírání holocaustu již nebylo alfou omegou těchto hnutí.

V roce 2011 premiér Petr Nečas varoval před zpochybňováním holocaustu ve svém projevu v Senátu PČR u příležitosti Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti. Premiér poukázal na nebezpečnost tohoto chování, které také může vést k zapomenutí: *„Popírání holocaustu se stalo opravdovým průmyslem dnešní doby syceným současnými politickými konflikty v některých částech světa. To je dnešní zlo, které je přímým pokračováním zla včerejšího. V tomto sále sedí očití svědkové rasistického běsnění, lidé přeživší tábory smrti, kteří dodnes překvapují lékaře vytetovanými čísly na předloktí. A přesto se stále častěji setkáváme s názory tak či onak zpochybňujícími samotnou hrůznou skutečnost Holocaustu. Začíná to rádooby nevinnou hrou s čísly, spory o tom, zda zavražděných Židů bylo skutečně celých 6 milionů, anebo přece jen o pár set tisíc méně, pokračuje vědomou devalvací samotných pojmů Holocaust, fašismus či rasismus, snahou „vědecky“ vyvrátit věrohodnost svědectví o usmrcování vězňů v plynových komorách, či spalování mrtvol v kremačních pecích a končí zkazkami o tom, že celý Holocaust je židovským mýtem, zmizení celé třetiny evropského židovstva je uměle udržovanou pověrou a záludným podnikatelským záměrem sionistické světovlády. Popírání Holocaustu se stalo opravdovým průmyslem dnešní doby syceným současnými politickými konflikty. Naší povinností je nedovolit, aby v tom uspěli“* (ČTK, 2011).

V roce 2012 vyšel sborník z projevů nacistického diktátora Adolfa Hitlera, kterou publikovalo nakladatelství *Guidemedia*. Tuto knihu publikoval Pavel Kamas, který uvedl, že tato kniha má lidem poskytnout dosud prakticky nedostupné projevy jako podklad pro svobodné utváření názorů. Předmluvu a komentáře vypracoval Lukáš Beer. Kvůli této knize se policie rozhodla stíhat nakladatele a spoluautora, právě z důvodu, že texty zpochybňují holocaust. Policii dává za pravdu i Ministerstvo vnitra (ČTK, 2013).

Nakladatel Kamas si ovšem za svojí knihou stojí a tvrdí: „*Lukáš Beer je špičkový autor a odborník na danou problematiku, nikoli ideový zločinec. A já jsem toliko nakladatel. Obvinění tedy shodně považujeme za hrubý zásah do svobody slova a vyjadřování*“. O nakladatelství *Guidemedia* se také zmiňuje zpráva o extremismu, kterou vydalo ministerstvo vnitra. V této zprávě stojí. „*Komentář ke knize o Hitlerových projevech podle zprávy přímo i nepřímo obhajuje nacismus. Ediční plán nakladatelství pak přímo potvrzuje propagaci těchto idejí pod zástěrkou publikace historických knih či děl*“ (ČTK, 2013).

Toto nakladatelství je stále aktivní a čtenář si zde může zakoupit hned několik popíračských děl jako například *Holocaust pod lupou*, který je popsán jako jedno z nejlepších a nejdůležitějších děl revizionizmu holocaustu, a dalších revizionistických knih.

V tomto období došlo ke snížení případů popírající holocaust v české společnosti a popírání holocaustu se omezilo na vydávání knih skrze popsaná vydavatelství.

3.5 Popírání holocaustu po roce 2014

Od roku 2014 začala tzv. uprchlická krize v Evropě. Tato událost ovlivnila také popírání holocaustu. Radikálně pravicové strany a skupiny se již nezabývaly popíráním holocaustu, ale zaměřily se na nové téma, tedy na migrační krizi. Ovšem s radikalizací společnosti se začaly také radikalizovat některé politické strany a politici, a začalo docházet k jisté míře trivializace porajmosu.

V roce 2014 se předseda hnutí Úsvit Tomia Okamury, Tomio Okamura, dopustil popírání holocaustu. Okamura svůj výrok na romský koncentrační tábor sdělil serveru *Parlamentní listy* během diskuze, zda by v místě bývalého koncentračního tábora měl zůstat vepřín. „*Mýtus o romském koncentráku je podle dostupných informací lež. Byl tu pracovní tábor pro osoby, které se vyhýbaly řádné práci, včetně Čechů a Němců z protektorátu. Internováni nebyli na základě etnika, ale cikánského způsobu života, to znamená, že pracující Romové tu nebyli*“ (Janík, Říhová, 2014).

Za tento výrok podal trestní oznámení Šimon Heller z KDU-ČSL, podle Hellera se Tomio Okamura dopustil trestného činu popírání nacistických zločinů proti lidskosti: „*Není pravdou, že internace probíhala na základě jakéhokoliv způsobu života, ale na základě etnika a byla prokazatelně systematická. Proto oběti v romském táboře v Letech jsou součástí holocaustu, respektive "nacistického genocidia", což pan poslanec Tomio Okamura výše popírá slovy: "Oběti v táboře rozhodně nebyly oběti jakéhokoli holocaustu." a porušuje tak zákon č. 405/2000 Sb. paragrafu č. 405. Hlavně považují za důležité se lidsky ohradit proti takovému jednání. Vím, že před časem bylo podáno trestní oznámení na (europoslance) pana Ransdorfa za podobné výroky a nebylo úspěšné. Nicméně to mě neodrazuje od toho, důrazně se ohradit proti takovým výrokům*“ (Aktualne.cz, 2014).

Proti výroku Tomia Okamury vystoupil například tehdejší ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, Jiří Dienstbier, který považuje, že by za tyto výroky měl Tomio Okamura okamžitě rezignovat ze všech svých politických funkcí. Místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek označil výrok za hanebnost. Proti se také postavil premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD, který řekl že Okamura používá jazyk protektorátní propagandy (ČT24a, 2014). Na výrok reagoval také prezident Miloš Zeman, který uvedl prostřednictvím svého tiskového mluvčího: „*Kdyby to byl pracovní tábor, tak by jeho vězni neskončili v Osvětimi.*“ Dle šetření policie nebylo naplnění skutkové podstaty trestného činu. Po vlně kritiky se Tomio Okamura vyjádřil: „*Odmítám a vždy budu odmítat jakékoli bezprávi na jakékoli skupině obyvatel. Romové, kteří tu byli shromážděni, byli následně z velké části zavražděni v koncentračních táborech. Romský holocaust je strašný a tábor v Letech byl zločinný*“ (ČT24b, 2014).

Jedním z posledních případů popírání holocaustu byl případ české studentky gymnázia. Ta byla v roce 2015 souzena, protože zveřejnila článek zpochybňující holocaust. Dívka byla souzena za článek *Holocaust jako kolosální sionistický podvod*, který zveřejnila na svých přístupných internetových stránkách. V tomto článku dívka zlehčovala účel koncentračních táborů nebo zpochybňovala existenci vyhlazovacích táborů. Soudkyně v tomto případě přihlédla na výpověď obžalované, která se k autorství přiznala, projevila lítost a uvedla, že zmoudřela. Dívce se snížil trest od uložení trestního opatření na zkušební dobu šesti měsíců (Perdoch, 2015).

Dalším případem popírání na politické sféře byl poslanec Stanislav Huml za ČSSD, který sdílel video propagující popírání holocaustu s popisem „*brutální, nekorektní, ale*

podnětný“. Toto video mělo na stránkách extrémně pravicový kanál *Iron Dawn*. V tomto videu se například mluví o tom, že za holocaustem stojí Židé, kteří nebyli oběťmi, ale viníky. Podle Humla je ovšem video postavené na reálných historických základech sahajících až do 15. století. Po vlně kritiky, ovšem Huml toto video odstranil a dodal: „*Zmínku o holocaustu jsem ve videu zaregistroval, ale přehlédl jsem, že jej autoři uvedli slovem ‚údajném‘. Po upozornění portálu Euro.cz jsem si jej pustil ještě jednou a poté jsem video odstranil. Holokaust samozřejmě nepopírám. Na půdě Sněmovny jsem odsoudil i nacistické tendence na Ukrajině. Můj projev je dohledatelný a byl také předmětem kritiky*“ (Echo24.cz, 2016).

Dalším politikem, který se dopustil popírání byl vicepremiér Andrej Babiš. Ten na setkání s občany na Šluknovsku v neformální debatě prohlásil: „*Byly doby, kdy všichni Romové pracovali. To, co píší v novinách, ti blbečci, že tábor v Letech byl koncentrák, to je lež, byl to pracovní tábor. Kdo nepracoval, šup a byl tam*“ (ČT24, 2016).

Poté co se strhla vlna kritiky tehdejší ministr financí Andrej Babiš dodal: „*Pokud jsem se někoho dotkl, tak se omlouvám, ale znovu opakuji, vůbec jsem to tak nemyslel, bylo to vytržené z kontextu. Nemám problém se omluvit. Je to ale úplně jinak*“. Proti tomuto výroku se postavil premiér Bohuslav Sobotka, který řekl: „*Pokud něco takového opravdu řekl, doporučoval bych Andreji Babišovi, aby si zajel do Let a seznámil se s historickými fakty, jak nacisté a ti kdo jim pomáhali, různými metodami zabíjeli Romy. Pak by se měl zastydět, omluvit a už nešířit takové blbosti*“ (iDNES.cz, 2016).

Miroslav Kalousek požadoval Babišovu omluvu a rezignaci: „*Popírání holocaustu je trestný čin. Především je pro nás nesmírnou mezinárodní ostudou, že člověk, který se dopouští takových výroků, je členem Vlády ČR. TOP 09 navrhne příští týden zařazení mimořádného bodu na program sněmovny, která by dle mého názoru měla vyzvat ministra Babiše k omluvě a rezignaci. Chceme-li zůstat civilizovanou zemí, nepřipadá jiné řešení v úvahu*“. Podobně také reagoval Karel Schwarzenberg a dodal: „*V každé civilizované zemi by za tento výrok jakýkoliv ministr okamžitě rezignoval a vypadl by z vlády. Doufám, že si to pan premiér uvědomuje*“ (iDNES.cz, 2016).

Ministr vnitra Milan Chovanec z ČSSD uvedl, že pokud se tento výrok potvrdí tak má Andrej Babiš problém i trestněprávní. Petr Fiala z ODS dodal: „*Andrej Babiš jako typický populist, hledá ‚politické body‘, kde se dá. O historii nic neví a úctu k lidskému utrpení zjevně taky nemá. Je to smutné. Téma tábora v Letech není nové, je nechutné, že si ho ministr Babiš*

bere do úst před volbami. A důsledky? Na ty se ptejte pana premiéra, ale předpokládám, že zase žádné nebudou“ (iDNES.cz, 2016).

V podobné náladě se vyjádřil také ministr zahraničí Lubomír Zaorálek za ČSSD: *„Vyvražďování Romů a Židů za druhé světové války bylo součástí zřůdných nacistických zločinů. Smyslem shromažďování lidí v táborech, podobných tomu v Letech, byla v konečném důsledku jejich fyzická likvidace. Další na řadě byli Češi. Není dobré zahrávat si se zlehčováním tohoto tématu. Je absolutně šílené dávat dohromady to, že někdo dnes nemá práci a pobírá sociální dávky s tragickými osudy jeho předků za druhé světové války“* (Echo24.cz, 2016).

Největším soudním případem se zaměřením na popírání holocaustu byl v roce 2016 případ s Adamem Bartošem, předsedou strany Národní demokracie. Kateřina Dejmlová, literární historička, a Karel Šling, podali trestní oznámení kvůli knihám, které Bartoš vydává a propaguje (Deník referendum, 2016).

Dle obžaloby se Bartoš dopustil čtyř trestních činů: Podněcování k nenávisti vůči skupině osob, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy; projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka. Mezi knihy, které napsal patří: *Edvard Steinský vs. Adam B. Bartoš, Zpověď. Jsem antisemita?*. Dále vydal a rozšiřuje knihu německého autora Germara Rudolfa *Přednášky o holocaustu*, která zpochybňuje holocaust. Bartoš vydal také knihu *Protokoly sionských mudrců*, jež byla napsána proto, aby šířila rasovou nenávist vůči Židům a již v roce 1921 byla odhalena jako antisemitský podvrh. Bartoš také publikuje seznamy významných židovských osobností, aby mohl dokázat, že Česká republika je ovládaná židovskými osobnostmi (Deník referendum, 2016).

Židé se podle Bartoše také dopouštějí rituálních vražd v dnešní době, důkazem tohoto výroku je dle Bartoše počet ztracených dětí. Dále obžaloba poukazuje na knihu od Rudolfa, která byla v roce 2007 v Německu zakázána a označena za popíračské dílo. Bartoš ovšem uvádí, že se jedná o knihu revizionistického historika a dodává: *„... předneseny a vyvráceny všechny obvyklé morální, politické i pseudovědecké argumenty proti revizionismu, včetně shrnutí častých otázek o holocaustu a jejich kritického přezkoumání. Tato snadno pochopitelná kniha s více než 1300 odkazy na zdroje a obsáhlou bibliografii je nejlepším úvodem do tohoto tabuizovaného tématu“* (Deník referendum, 2016).

Ovšem Adama Bartoše obvinila také policie ČR, uvedla: „*Pan Bartoš byl obviněn především pro obsah jím vydávaných knih a jiných písemností, a pro obsah jeho veřejných projevů. V rámci těch měl úmyslně hanobit a podněcovat k nenávisti vůči osobám židovského národa, nebo židovského vyznání. Obdobně si měl ale počínat i vůči imigrantům*“ V rámci tohoto oznámení policie také provedla domovní prohlídku, kde zajistila tiskoviny, písemnosti a datové nosiče (ČTK, 2016).

Státní zástupkyně Zdeňka Galková uvedla, že se jedná o největší případ svého druhu, současně se také jedná o nejpodrobnější zdokumentovaný případ. Kriminalisté sledovali Bartošovy projevy od května 2013 do dubna 2016. Dle těchto sledovaných projevů se ukázalo, že Bartoš tvrdil že počet mrtvých je nadsazený, zpochybňoval techniku vraždění v plynových komorách a následně je také vyvracel. V jednom ze svých projevů například řekl že popírání holocaustu není žádný zločin a vyjádřil se ohledně úmrtí Elieho Wiesla, který holocaust přežil, „*Zemřel Elie Wiesel? O jednoho lháře na světě méně*“. K celé kauze se Bartoš odkazuje na ústavu, která mu garantuje svobodu slova (Horák, 2017).

Adam Bartoš nakonec dostal dvouletý podmíněný trest s tříletou zkušební dobou. Rozsudek nebyl pravomocný a Bartoš se na místě odvolal. Bartoš vinu popírá, hájí se tím, že má právo na „svobodný projev“. Před soudem parafrázoval vystoupení, s kterým ve své závěrečné řeči v roce 1950 vystoupila Milada Horáková před odsouzením k trestu smrti za velezradu a vyzvědačství (ČTK, 2018).

Jelikož v roce 2016 byl sledován nárůst antisemitismu, ministr zahraničí Lubomír Zaorálek z ČSSD varoval před nárůstem antisemitismu v Evropě i v Česku, jako například extremistický server White Media. Ministr zahraničí uvedl: „*Obávám se excesů proti menšinám i proti Židům, které se odehrávají v evropských městech, a dokonce i v České republice. Připadá mi hrozné, že na tomto serveru jsou seznamy lidí, kteří posílají děti do židovských škol. Jsem rozhodnutý o tom mluvit s ministrem vnitra, premiérem a také našimi partnery ve Spojených státech a Izraeli*“ (ČTKa, 2016).

Podobný pocit má také Federace židovských obcí, která uvedla, že nebezpečným jevem je počet vydaných publikací, která jsou antisemitská nebo extrémistická. Hlavním důvodem je vydavatelství ABB, které je spojováno s Adamem Bartošem a *Guidemedia*. Tato nakladatelství nabízí překlady nacistických textů, knih, které se zaměřují na konspirační teorie a popírání holocaustu. Novým jevem jsou konspirační teorie, které začali v souvislosti s uprchlickou krizí.

Tyto teorie říkají, že Židé zorganizovali příchod uprchlíků do Evropy a následně se snaží o zničení Evropy. Největším nástrojem, který je používán je internet a sociální sítě (ČTKb, 2016).

V únoru roku 2018 předseda SPD Tomio Okamura řekl že: „*Protektorátní koncentrační tábor pro Romy v Letech u Písku většinou nikdo nehlídal a lidé v něm se mohli volně pohybovat.*“ Tento výrok kritizovalo hnutí EGAM (European Grassroots Antiracist Movement), kdy prezident Benjamin Abtan označil tato slova jako: „*za neklasičtější popírání romského holocaustu a za snahu vytvářet paralelní historii*“. Poté Okamura své slova upravil a dodal: „*Omlouvám se za moje nepřesné vyjádření k oplocení tábora v Letech u Písku – podle historiků oplocení tábora bylo dřevěné, místy laťkovým plotem, v plotě byly sice díry, ale pravda, byl tam, i když ho po většinu historie nikdo nehlídal*“ (Němcová, 2018).

K táboru v Letech se také vyjádřil poslanec Miroslav Rozner za SPD, který na prosincovém sjezdu řekl: „*Ano, nejsem takový odborník na kulturu jako pan exministr Herman, ale bezesporu bych nikdy nevyhodil z okna půl miliardy za likvidaci fungující firmy kvůli neexistujícímu pseudokoncentráku*“. Za obě tyto kauzy míří na politiky trestní oznámení (ČTK, 2018).

Okamura následně dodal: „*Přitom v Letech již v současnosti pietní místo na připomínku koncentračního tábora vybudované je. Místo, aby vláda efektivně investovala do lepšího života lidí včetně Romů, tak je vyhazuje na zbytečnosti*“ (Echo24.cz, 2018). KDU-ČSL za tyto výroky vyvolalo jednání o odvolání předsedy SPD Tomia Okamury z jeho postu místopředsedy sněmovny. K tomuto odvolání se nepřipojily strany KSČM, ANO a SPD. Naopak STAN, TOP 09 uvedlo, že tento návrh podpoří také předseda klubu ČSSD, ovšem nejedná se o stanovisko celého klubu. Podporu nevyklučuje ani ODS (ČTK, 2018). Nakonec pro sesazení předsedy SPD z pozice místopředsedy Sněmovny hlasovali zástupci ODS, TOP 09, Pirátů, Starostů, KDU-ČSL a ČSSD. K opozici se připojil pouze jeden poslanec politického hnutí ANO Rostislav Vyzula (Denikreferendum.cz,2018).

Po roce 2014 se snížilo popírání holocaustu ve společnosti ovšem ve stejnou chvíli se popírání holocaustu začalo objevovat v politické sféře. Všechny výroky politiků se ovšem týkaly tábora v Letech, kdy se politici dopustili buď přímé revize, trivializace nebo minimalizace.

3.6 Závěry analýzy

Jak můžeme vidět, tak popírání holocaustu od roku 1945 do roku 2018 se velmi proměnilo. Po roce 1945 se o holocaustu příliš nemluvalo a problematický byl také vztah mezi přeživšími, kteří se vraceli domů. Od roku 1948 se komunistický režim snažil o trivializaci holocaustu. Komunistický režim se snažil o zobecnění obětí, tedy z židovských obětí udělal oběti místní. Během komunistického režimu také nedocházelo k rozvoji paměti holocaustu ale spíše o její zapomnění.

S prvním popíráním holocaustu na politické sféře se můžeme setkat od devadesátých let dvacátého století, kdy se popírání holocaustu stalo nástrojem některých pravicově radikálních stran. V analýze jsem zaznamenala velký nárůst popírání holocaustu během let 2008-2009 a to zvýšeným nárůstem událostí popírajících holocaust. Tento nárůst může být z několika důvodů. Například podepsání smlouvy o instalaci protiraketového radaru, neboť tento akt vyvolal ve společnosti vlnu nevole a považovala jej za zvýšení bezpečnostních rizik. Dalším z důvodů může být, že v roce 2009 Česká republika předsedala v Evropské unii, v témže roce byla podepsána Lisabonská smlouva, která zvyšovala kompetence Evropské unie. Dalším důvodem může být také ekonomická krize od roku 2007, která se dotkla také České republiky.

Tyto důvody samozřejmě explicitně nevysvětlují tento nárůst, ale dle Mareše můžou podobné situace vyvolat inklinaci k radikální pravici (Mareš, 2003). Následně můžeme vidět, že téměř všechny případy popírání holocaustu vycházely z trendů od popíračů v západní Evropě a Spojených státech amerických. Většina popíračů v České republice odkazovala na neexistenci plynových komor, počet obětí anebo očištění Adolfa Hitlera. Od roku 2010 se popírači přesunuli na internetové stránky, kde rozšiřovali popíračské knihy. Tím, že tyto skupiny začali používat k popírání holocaustu internetové stránky, znesnadňují policii jejich dopadení a následnému trestnímu řízení (Ševčíková, 2013). Přechod na internet také snížil soudní procesy s popírači a veřejné akce, kde k popírání docházelo. Ovšem to, že se v tomto období tento počet snížil neznamená, že se v České republice přestal popírat holocaust.

Pokud se podíváme na případy popírání holocaustu na české politické scéně, tak je důležité rozdělit pojmy shoa, holocaustem Židů, a porajmos, holocaustem Romů. Žádný politik se neuchýlil k popírání shoa, ale výše uvedeni politici zpochybnili nebo trivializovali porajmos. Všechny výroky se týkali pouze koncentračního tábora v Letech. Někteří politici účely tohoto tábora buď přímo zpochybnili anebo jej trivializovali, což ovšem je také součástí popírání. Tento problém je ukotven již od komunistického režimu v České republice, kdy byl přestavěn

na vepřín. V roce 2019 na tomto místě stále není pietní místo, ač na tento úkon apelovalo několik mezinárodních organizací. Můžeme tedy vidět, že problém transformace ovlivnil právě porajmos. První dva případy popírání porajmosu proběhly v roce 2005. Důležité je zmínit, že impuls mohl být zčásti kvůli vstupu České republiky do Evropské unie, tedy zvýšení kompetencí EU a její rozšíření. Dalšího popírání se dopustil jeden politik v roce 2014. V roce 2016 se tento počet zvýšil na dva další politiky. Posledním nárůstem, který můžeme vidět, je v roce 2018, kdy se popírání dopustili další dva politici. Jedním z důvodů, proč se v posledních čtyřech letech tento počet tak zvýšil může být evropská migrační krize, strach z terorismu, nadbytek informací nebo přibývající rozbroje ve společnosti.

Jelikož se všechna tato popírání soustředila pouze na tábor v Letech můžeme zde vidět jistou diferenci mezi politickou scénou a českou společností. Jak je ukázáno v analýze, tak česká společnost byla více nakloněna k popírání holocaustu se zaměřením na židovské obyvatelstvo než na romský holocaust. Zvláštní odchylnou je také četnost, která se v posledních letech zvýšila v politické sféře. V tomto případě můžeme vidět, že v České republice dochází k tzv. radikalizaci mainstreamu. Tato teorie předpokládá, že volební úspěch radikálních pravicových stran aplikuje tlak nebo dává příležitost běžným stranám na obou stranách politického spektra cítit se ohroženě. Mnoho poslanců se poté snaží přijmout restriktivnější postoje k otázkám jako je např. multikulturalismus a imigrace, aby se vyhnuli ztrátám hlasů (Minkenberg, 2015). Politické strany ovšem nemusí takto reagovat, pokud necítí bezprostřední a přímou hrozbu ze strany těchto politických stran (Minkenberg, 2015). Na příkladu v České republice můžeme vidět, že radikalizace mainstreamu zde v jisté míře je a jedním z těchto atributů je právě popírání porajmosu, který se stává mainstreamovým názorem.

Závěr

Původním cílem v tezí bylo zaměření se na evropské státy, ve kterých u politiků dochází k popírání historických událostí. Tuto obecnou hypotézu jsem následně více specifikovala a v diplomové práci se zaměřuji pouze na Českou republiku a popírání holocaustu. Po hlubším bádáním jsem dospěla k závěru, že původní cíl by byl velmi složitý ke zpracování a analýze, právě kvůli jeho obecnosti.

V diplomové práci se zabývám popíráním holocaustu v České republice. V první části jsem vysvětlila pojem popírání a historický revizionismus. Tyto dva pojmy jsou často spojovány, což je chybné označení. Historický revizionismus je uznávaný vědecký proud kdežto popírání ne. V první kapitole jsem také vysvětlila pojmy shoa a porajmos a představila nejznámější popírače a jejich díla. Popírání holocaustu si následně převzala radikální pravice, která ji přidala do své oficiální ideologie. Jelikož popírání holocaustu se zpočátku uchytilo pouze v západní Evropě a Spojených státech amerických, bylo důležité vysvětlit proč tomu tak bylo.

Ve druhé kapitole navazuji na rozdíl mezi popíráním holocaustu v západní části světa a ve východní Evropě. Hlavním důvodem, proč mělo popírání holocaustu jiný průběh a dopad byl především díky komunistickému režimu. Ve druhé kapitole jsem tedy vysvětlila, jak byl holocaust pojímán v sovětském bloku. Po pádu komunistického režimu čekalo země postsovětské Evropy transformace do liberální demokracie. Součástí transformace byla také evropeizace holocaustu, se kterou se dosud tyto státy nesetkaly.

Ve třetí kapitole se zaměřuji na popírání holocaustu v České republice. Zde jsem rozdělila zkoumanou oblast do pěti částí. V České republice začalo popírání holocaustu kolem 90. let, kdy si tuto rétoriku převzala skupina neonacistů. V případě analýzy České republiky je důležité holocaust rozdělit na dva pojmy tedy na romský holocaust a židovský holocaust. V analýze jsem došla k závěru, že česká společnost je více náchylná k popírání židovského holocaustu. Velký vliv mají popírači ze západní Evropy a Spojených států amerických, na které je často odkazováno. Knihy těchto popíračů jsou v České republice volně dostupná ke stažení nebo ke koupi v některých knihkupectví. Jsou označené jako historické a naučné knihy a z anotace se nedozvíte nic o tom, že autor patří do skupiny popíračů. Na politické úrovni je problém zejména popírání tábora v Letech, na který odkazovali všichni politici v analýze, kteří se dopustili k jeho zpochybnění, anebo trivializaci. Současně můžeme vidět, že počet politiků, kteří popírají tábor v Letech se v posledních čtyřech letech zvýšil. Důvodem může být

mainstream radikálně pravicových názorů anebo okolní události, které ovlivňovali nálady ve společnosti.

I když byla Česká republika zahrnuta mezi země, kde k popírání holocaustu nedochází, tak můžeme vidět, že do jisté míry dochází. Česká republika je specifická tím, že zde dochází především k popírání porajmosu, tedy romského holocaustu. Ta forma popírání probíhá i na hlavní politické scéně a dopouštějí se ho politici stran přítomných v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Summary

The aim of this master thesis is to focus on the denial of holocaust in the Czech Republic. The denial of holocaust, or the trivialization of Jewish genocide and other ethnical groups is connected with rise of antisemitism, racism and xenophobia. In the thesis, the denial of holocaust and historical revisionism are explained. Also, terms shao and porajmos are defined. The denial of holocaust was mostly tracked in western Europe and USA and therefore these countries are analyzed in the thesis. It is important to explain, why the denial happend there for further analysis.

In the second part of the thesis, differences of the denial between western and eastern Europe were described. The main reason, why the denial of holocaust another progress in these parts of Europe, is the different development of states and their politics. The denial in Eastern Europe was active after the end of communist regime and also because of the communist regime states of eastern Europe did not have the opportunity to cope with the memory of holocaust.

The master thesis analyzes the denial of holocaust in the Czech Republic and the analyze sums the era from 90's of 20th Century until most recent times, until the year 2018. In the Czech Republic, the denial of holocaust was mostly used by the radical right-wing parties in the 90's of 20th Century. It is also important to state that it is possible to buy books of the most known people, who are convicted of denying the holocaust. The other important aspect of this analysis is that in the case of the Czech Republic it is needed to differ between shoa

and porajmos. Recently, the denial of the holocaust can be observed in the mainstream politic scene.

The denial of jude holocaust is not present in the Czech Republic. However, the denial of porajmos, the roma holocaust, is present and even politicians do deny it.

The master thesis focuses on the denial of Holocaust in the Czech Republic. In Europe, revisionism of holocaust is most visible in member states from middle and eastern Europe. The phenomenon is very strong in these states, because they could not cope with the memory of holocaust in postwar years because of the communist regime. During 90's of 20th century the trivialization and the denial of holocaust was domain of radical right-wing parties, nowadays these phenomena moved to the mainstream political scene. In the thesis, I write about the era from the end of Second World War to the year 2018. The first chapter defines terms: historical revisionism, trivialization of holocaust, holocaust, shoa and porajmos. In the second chapter, I situate the topic to the context, and I explain the thematic and historical events. The third part describes the 90's of 20th century in the Czech Republic until 2018.

Použitá literatura

Primární zdroje

AryanRebel [online]. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://aryanrebel.wordpress.com>

ČESKÁ TELEVIZE. Televizní zprávy. Youtube. *Střet - 1.máj Praha 1999* [online]. 1999 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=2hTq4ObjXgc>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informace BIS o vývoji na extremistické scéně v 1. čtvrtletí roku 2010* [online]. 2010. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-bis-o-vyvoji-na-extremisticke-scene-v-2-ctvrtletí-roku-2010.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Strategie boje proti extremismu* [online]. 2009. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Národně vzdělávací institut [online]. ©2011-2013 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://www.vzdelavaci-institut.info>

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, Poslanecká sněmovna. *Čtvrtek 4. listopadu 1999* [online]. 1999 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1998ps/stenprot/017schuz/s017495.htm>

PAYNE, Jiří. *Projev Jiřího Payna v senátu*. Neviditelnypes.cz. 2000.

REJSTŘÍK FIREM. *Národní vzdělávací institut, spol. s r.o. "v likvidaci" - obchodní rejstřík, úplný výpis*. Rejstřík firem [online]. 2018. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/rejstrik-firem/DO-49679368-narodni-vzdelavaci-institut-sro-34-v-likvidaci-34/>

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb., Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

Zákon č. 405/2000 Sb., Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka.

ZÁZRAKY ŠVINDLKAUSTU. Národně vzdělávací institut [online]. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Zazraky_svindlkaustu-komiks.pdf

ZBELA, Martin. *Stanovisko k zatčení Davida Duka*. Dělnická strana [online]. 2009. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=461&Itemid=115

Elektronické zdroje

AKTUÁLNĚ.CZ. *Odpírači holokaustu mají sraz. V Íránu*. Aktuálně.cz [online]. 2006. [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/odpiraci-holokaustu-maji-sraz-v-iranu/r~i:article:307051/>

AKTUÁLNĚ.CZ. *Okamura čelí trestnímu oznámení, kvůli výrokům o Letech*. Aktuálně.cz [online]. 2014 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/okamura-celi-trestnimu-oznameni-kvuli-vyrokum-o-letech/r~65fb0dd01d5411e49cb9002590604f2e/>

BBC. *Israel rebukes Poland PM for 'Jewish perpetrators' remark*. BBC.com [online]. 2018 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-43102226>

ČT24. *Babiš zpochybnil existenci koncentračního tábora v Letech*. Česká televize [online]. 2016 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1894538-babis-zpochybnil-existenci-koncentracniho-tabora-v-letech-pise-aktualne>

ČT24a. *Bývalý vůdce Ku Klux Klanu byl v Praze zatčen a obviněn*. Ct24.cz [online]. 2009. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1410723-byvaly-vudce-ku-klux-klanu-byl-v-praze-zatcen-a-obvinen>

ČT24b. *ČT představí Popírače holocaustu*. Ct24.cz [online]. 2009. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1100627928-ta-nase-povaha-ceska/409235100011023-popiraci-holocaustu/>

ČT24. *Za popírání holocaustu dostal publicista Stwora podmínku*. Ct24.cz [online]. 2009, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1385483-za-popirani-holocaustu-dostal-publicista-stwora-podminku>

ČT24a. *Lidovec podal na Okamuru trestní oznámení – kvůli Letům*. Česká televize [online]. 2014 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1022869-lidovec-podal-na-okamuru-trestni-oznameni-kvuli-letum>

ČT24b. *Okamura se prý neprovinil svými výroky o táboru v Letech*. Česká televize [online]. 2014 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1009335-okamura-se-pry-neprovinil-svymi-vyroky-o-taboru-v-letech>

ČTK. *Bartoš dostal za protižidovské texty dvouletou podmínku. Hájl se i slovy Milady Horákové*. ČT24 [online]. 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2373472-bartos-obzalovany-z-popirani-genocidy-pred-soudem-parafrzoval-miladu-horakovou>

ČTK. *Kdo napsal knihu popírající holokaust?* [online]. Aktuálně.cz. 2006. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kdo-napsal-knihu-popirajici-holokaust/r~i:article:63568/>

ČTK. *Krajní pravice je ve střední Evropě na vzestupu. Příčinou je masová migrace*. Lidovky.cz [online]. 2018 [cit. 2019-03-27]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/svet/krajni-pravice-je-ve-stredni-evrope-na-vzestupu-pricinou-je-masova-migrace-pise-ap.A180404_095546_ln_zahranici_lar

ČTK. *Mladík jde za popírání holocaustu k soudu*. Novinky.cz [online]. 2005. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/70838-za-popirani-holocaustu-jde-mladik-k-soudu.html>

ČTK. *Neexistující pseudokoncentrák, miní Rozner o Letech. Míří na něj trestní oznámení*. Lidovky.cz [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/tomio-okamura-spd-miroslav-rozner-koncetracni-tabor-lety-romove.A180205_101937_ln_domov_rsa

ČTK. *OSN: rezoluce proti popírání holocaustu*. Hospodářské noviny [online]. 2007. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-20288640-osn-rezoluce-proti-popirani-holocaustu>

ČTK. *Policie chce dostat před soud nakladatele knihy s Hitlerovými projevy*. IHNed.cz [online]. 2013 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-60322510-hitler-adolf-kniha-policie>

ČTK. *Policie obvinila extremistu Bartoše za popírání holocaustu, hrozí mu tři roky vězení*. Aktuálně.cz [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/predseda-narodni-demokracie-bartos-stravil-noc-v-cele-ted-ho/r~c9b39f9a0de411e682380025900fea04/>

ČTKa. *S rostoucím antisemitismem se musí něco dělat, miní Zaorálek*. Tyden.cz [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/s-rostoucim-antisemitismem-se-musi-neco-delat-mini-zaoralek_368624.html?showTab=nejctenejsi-24

ČTKb. *Přibývá konspiračních teorií, varuje Federace židovských obcí*. Tyden.cz [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pribyva-konspiracnich-teorii-varuje-federace-zidovskych-obci_383874.html

DENIK REFERENDUM. *ANO, SPD a KSČM znovu znemožnily odvolání Okamury z vedení Sněmovny*. Deník referendum [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/27198-ano-spd-a-kscm-znovu-znemoznily-odvolani-okamury-z-vedeni-snemovny>

DENÍK REFERENDUM. *Trestní oznámení na Adama B. Bartoše: podněcuje nenávist vůči Židům*. Deník referendum [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/22138-trestni-oznameni-na-adama-b-bartose-podnecuje-nenavist-vuci-zidum>

ECHIKSON, William. *Holocaust Remembrance Project: How European Countries Treat Their Wartime Past*. Yale College, Grinnell College, European Union for Progressive Judaism [online]. 2019. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://archive.jpr.org.uk/object-eur216>

ECHO Prime. *Musí odejít, žádají politici hlavu Babiše za zpochybňování holocaustu*. [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://echoprime.cz/a/iuQ75/musi-odejit-zadaji-politici-hlavu-babise-za-zpochybnovani-holocaustu>

ECHO24. *Popírání holocaustu? Na SPD míří trestní oznámení. Ohradil se i Pelikán*. Echo24.cz [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S9zup/popirani-holocaustu-na-spd-miri-trestni-oznameni-ohradil-se-i-pelikan>

ECHO24. *Poslanec Huml sdílí antisemitské příspěvky, stěžují si Židé*. Echo24.cz [online]. 2016 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wtYPx/poslanec-huml-sdili-antisemitske-prispevky-stezuji-si-zide>

EURACTIV. *EP podporuje co nejrychlejší přijetí rámcového rozhodnutí o boji proti rasismu a xenofobii*. Euractiv [online]. 2007. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/ep-podporuje-co-nejrychlejsi-prijeti-ramcoveho-rozhodnuti-o-boji-proti-rasismu-a-xenofobii/>

EUROPEAN PARLIAMENT. *European Parliament resolution on the Commission communication: Countering racism, xenophobia and anti-semitism in the candidate countries* [online]. 2000 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=DOCPV&APP=PV2&LANGUE=EN&SDOC TA=18&TXTLST=1&POS=1&Type_Doc=RESOL&TPV=DEF&DATE=160300&PrgPrev=PRG@TITRE|APP@PV2|TYPEF@TITRE|YEAR@00|Find@%78%65%6e%6f%70%68%6f%62%69%61|FILE@BIBLIO00|PLAGE@1&TYPEF=TITRE&NUMB=3&DATEF=000316

EUROPEAN PARLIAMENT. *Resolution on a day to commemorate the Holocaust* [online]. 1995 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=DOCPV&APP=PV2&LANGUE=EN&SDOC TA=17&TXTLST=1&POS=1&Type_Doc=RESOL&TPV=DEF&DATE=150695&PrgPrev=PRG@TITRE|APP@PV2|TYPEF@TITRE|YEAR@95|Find@%68%6f%6c%6f%63%61%75%73%74|FILE@BIBLIO95|PLAGE@1&TYPEF=TITRE&NUMB=1&DATEF=950615

EUROPEAN PARLIAMENT. *Resolution on Auschwitz* [online]. 1996 [cit. 2019-05-01].

Dostupné z:

http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=DOCPV&APP=PV2&LANGUE=EN&SDOC TA=9&TXTLST=1&POS=1&Type_Doc=RESOL&TPV=DEF&DATE=180496&PrgPrev=PRG@TITRE|APP@PV2|TYPEF@TITRE|YEAR@96|Find@%41%75%73%63%68%77%69%74%7a|FILE@BIBLIO96|PLAGE@1&TYPEF=TITRE&NUMB=1&DATEF=960418

EUROPEAN PARLIAMENT. *Resolution on the restitution of the possessions of Holocaust victims* [online]. 1998 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=DOCPV&APP=PV2&LANGUE=EN&SDOC TA=16&TXTLST=1&POS=1&Type_Doc=RESOL&TPV=DEF&DATE=160798&PrgPrev=PRG@TITRE|APP@PV2|TYPEF@TITRE|YEAR@98|Find@%68%6f%6c%6f%63%61%75%73%74|FILE@BIBLIO98|PLAGE@1&TYPEF=TITRE&NUMB=1&DATEF=980716

EUROSKOP. *Eurobarometr: Polovina občanů vnímá antisemitismus jako problém*. Euroskop [online]. 2019. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

<https://www.euroskop.cz/9003/32524/clanek/eurobarometr-polovina-obcanu-vnima-antisemitismus-jako-problem/>

GAY, Peter. *The Dilemma of Democratic Socialism: Eduard Bernstein's Challenge to Marx*. Pp. xvii, 334. New York: Columbia University Press, 1952. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, 288(1), 215-215.

GITELMAN, Zvi. *History, memory and politics: The Holocaust in the Soviet Union*. Holocaust and Genocide Studies, vol. 5, no. 1, 1990.

HÁJEK, Lukáš. *Tábor v Letech vyvolává emoce už dlouho. Zlehčovali jej Babiš, Ransdorf či Klaus*. Česká televize [online]. 2018. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/uhl-zaluje-ransdorfa-za-slova-o-tabore-v-letech.A050510_131611_domaci_jpl

HORÁK, Jan. *Antisemita Bartoš popíral holocaust. Je to nejrozsáhlejší kauza, říká žalobkyně*. Lidovky.cz [online]. 2017 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/bartos-jde-k-soudu-za-popirani-holocaustu.A170406_120709_in_domov_jho

HORSÁKOVÁ, M. LOKAJ, P. *Popírači holocaustu: Ta naše povaha česká*. Česká televize [online]. 2009 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1100627928-ta-nase-povaha-ceska/409235100011023-popiraci-holocaustu/>

HROCH, Miloš. *Americký badatel Paul Polansky: Češi se bojí přijmout tábor smrti Lety jako další Lidice*. Radio Wave [online]. 2016, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/americky-badatel-paul-polansky-cesi-se-boji-prijmout-tabor-smrti-lety-jako-dalsi-5213124>

HROMÁDKA, Martin. *Evropský parlament žádá zrušení vepřína v Letech*. Irozhlas [online]. 2005. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/evrosky-parlament-zada-zruseni-veprina-v-letech_200504292252_mhromadka

IDNES.CZ. *Babiš zpochybnil tábor v Letech. Překročil hranici náckovství, řekl Sobotka*. Idnes.cz [online]. 2016 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/babis-koncentracni-tabor-lety.A160902_085324_domaci_san

IDNES.CZ. *Uhl žaluje Ransdorfa za slova o tábore v Letech*. IDNES.cz [online]. 2005. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/uhl-zaluje-ransdorfa-za-slova-o-tabore-v-letech.A050510_131611_domaci_jpl

INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW. California: Institute for Historical Review, 2019, [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.ihr.org>

JANÍK, Miloslav. ŘÍHOVÁ, Terezie. *'Koncentrák to nebyl,' popírá Okamura romský holocaust v Letech*. Echo24.cz [online]. 2014. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/wZpRG/koncentrak-to-nebyl-popira-okamura-romsky-holocaust-v-letech>

JAREŠ, Jakub. *Popřít holocaust je v Česku snadné*. Aktualne.cz [online]. 2006. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/poprit-holocaust-je-v-cesku-snadne/r~i:article:86204/>

KOLÁŘ, Petr. *V Česku se šíří lži o holocaustu* [online]. Lidovky.cz, 2005. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/v-cesku-se-siri-lzi-o-holocaustu.A051110_073842_ln_domov_hlm

KUCIA, Marek. *The Europeanization of Holocaust Memory and Eastern Europe*. East European Politics & Societies, vol. 30, no. 1, 2016, doi:10.1177/0888325415599195

LUKACS, John. *Revising The Twentieth Century. American heritage* [online]. 1994, vol. 45, no. 5. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.americanheritage.com/revising-twentieth-century>

MF DNES. *Nacionalisté chtějí v letech kontroverzní památník* [online]. iDNES.cz. 2006. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/nacionaliste-chteji-v-letech-kontroverzni-pamatnik.A060112_094702_domaci_mr

MINSTER, Christopher. *Why Argentina Accepted Nazi War Criminals After World War II* [online]. Thought.co. 2019 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/why-did-argentina-accept-nazi-criminals-2136579>

MOSTOV, Julie. *The use and abuse of history in Eastern Europe: a challenge for the 90 s* [online]. 2002, vol. 4 Constellations, [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1467-8675.00062>

NEKVAPIL, Václav. *Antisemitismus u nás: Přehled situace v České republice po roce 1989* [online]. 2011, [cit. 2019-03-20]. dostupné z: http://www.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/2003/02/nekvapil

NĚMCOVÁ, Barbora. *Lžete o romském holocaustu, kritizují Okamuru signatáři veřejné výzvy. Předsedu SPD chtějí žalovat. Aktuálně.cz* [online]. 2018 [cit. 2019-04-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/okamura-bude-za-sve-vyroky-o-zpochybnovani-romskeho-holocaustu/r~ecdecacc08e111e885e30cc47ab5f122/>

NOVÁK, Martin. POLANSKÁ, Patricie. ERVA, Martin. *Z Irvingových knih se učilo i v Česku* [online]. IHNED.cz, 2005 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/e1-17242740-z-irvingovych-knih-se-ucilo-i-v-cesku>

PÁNEK, Jaroslav. PEŠEK, Jiří. *Historikové proti znásilňování dějin*. Neviditelnypes.cz. [online]. 2002, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://biblio.hiu.cas.cz/documents/62097>

PERDOCH, Jaroslav. *Dívka na internetu zpochybnila holocaust. Její případ skončil u soudu.* Denik.cz [online]. 2015 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/moravskoslezsky-kraj/divka-na-internetu-zpochybnila-holocaust-jeji-pripad-skoncil-u-soudu-20150921-umvx.html>

RADAELLI, Claudio M. *Whither europeanisation? Concept Stretching and Substantive Change* [online]. European Integration online Papers (EIoP), 2000, vol. 4, no. 8, [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://eiop.or.at/eiop/pdf/2000-008>

ROUSSO, Henry. *Commission sur le racisme et le négationnisme à l'université Jean-Moulin Lyon III* [online]. 2004, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://media.education.gouv.fr/file/02/3/6023.pdf>

SEDLÁČEK, Erik. *Vítejte v našem úvodu do historického revizionizmu!* [online]. 2011, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Uvod_do_revizionizmu_holocaustu.pdf

SEDMÍK, Robert. *České rasistky chystají balíčky do vězení* [online]. 2007 [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/ceske-rasistky-chystaji-balicky-do-vezeni_33035.html

SEIDL, Rudolf. *Osvětím fakta versus fikce. Nové a utajované poznatky o holocaustu* [online]. Národně vzdělávací institut, Facta non grata, 2007. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Osvetim-fakta_versus_fikce-Rudolf_Seidl.pdf

SHAFIR, Michael. *Between Denial and "Comparative Trivialization". Holocaust Negationism in Post-Communist East Central Europe.* Vidal Sassoon International Center for the Study of Antisemitism, 2002, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/239549015_Between_Denial_and_Comparative_Trialization_Holocaust_Negationism_in_Post-Communist_East_Central_Europe

SINEAEVA-PANKOWSKA, Natalia, *How to Understand And Confront Holocaust Denial*. Thematic Leaflet [online]. 2007, no. 02, [cit. 2019-03-20]. Dostupné z:

<http://www.unitedagainstracism.org/archive/pages/thema02.htm>

STOCKHOLM FORUM, Stockholm Forum on the Holocaust. *Stockholm Declaration* [online]. 2000 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

<https://www.holocaustremembrance.com/cs/node/17>

SUBOTIC, Jelena. *Political memory, ontological security, and Holocaust remembrance in post-communist Europe*. *European Security*, vol. 27, no. 3, 2018.

ŠEVČÍKOVÁ, Eva. *Problematika popírání holocaustu v České republice* [online]. 2013, no. 1, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=175116>

ŠÍDLO, Jindřich. BRABEC, Jan. *Konečné řešení na česko-německý způsob*. *Respekt* [online]. 2016, [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/1994/40/konecne-reseni-na-cesko-nemecky-zpusob>

TOLERANCE A OBČANSKÁ SPOLEČNOST. *Zpráva o nacionalistických, fašistických a rasistických aktivitách v ČR let 1999-2000*[online]. 2002. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z:

<http://www.blisty.cz/art/10555.html>

VOKÁČ, Martin. *Neonacisté dostali roky vězení za vydávání rasistického časopisu*. ČTK, iDNES.cz [online]. 2008. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/neonaciste-dostali-roky-vezeni-za-vydavani-rasistickeho-casopisu.A080925_135249_krimi_pei

VOREL, Petr. BENEŠ, Zdeněk. *Stanovisko k brožuře Rudolfa Seidla* [online]. Karlova univerzita v Praze, Filozofická fakulta, 2005. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z:

<http://www.rostemesknihou.cz/userdata/files/ctenim-k-demo-mysleni-seminar-lekce/-osvetim-fakta-versus-fikce-posudekhistoriku.pdf>

ZEMAN, Pavel. *Je ostuda, že je u nás tolik Irvingových knih* [online]. Lidovky.cz, 2006. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nazory/je-ostuda-ze-je-u-nas-tolik-irvingovych-knih.A060222_103340_in_nazory_fho

Tištěné zdroje

BAUER, Yehuda. *Jews, Gypsies, Slavs: Policies of the Third Reich*. in: UNESCO Year-book on Peace and Conflict Studies 1985, Paris 1987

BAZYLER, Michael J. *Holocaust, genocide, and the law: a quest for justice in a post-holocaust world*. New York: Oxford University Press, 2016.

BUDIL, Ivo T. *Encyklopedie dějin antisemitismu*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2013, 278 s.

COHEN, Shari J. *Politics without a past: the absence of history in post-communist nationalism*. Durham, NC: Duke University Press, 1999.

ČTK. POLITIKA: *Nečas varoval před zpochybňováním holokaustu a překroucením dějin*. ČTK. 2011.

DUTRAIT-CROZON, Henri. *Joseph Reinach Historien: Révision de l'histoire de l'affaire*. Paris: Forgotten Books, 1905, 622 s.

EVANS, Richard J. *Lying About Hitler: History, Holocaust, and the David Irving Trial*. University of Cambridge, 2001, 145 s.

FAY, Sidney, *New Light on the Origins of the World War*. American Historical Review, 1920

GAY, Peter. *Freud, Jews and Other Germans: Masters and Victims in Modernist Culture*. Oxford: Oxford University Press, 1978.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999.

GRAY, Michael. *Teaching the Holocaust: Practical Approaches for Ages 11–18*. Abingdon and New York: Routledge, 2015.

HANÁK, Jiří. *Holohlavci*. In Svobodné slovo, 1996.

HARWOOD, Richard. *Did six million really die?* Canada: Samisdat Publishers, 2006.

HUTTENBACH, Henry R. *The Romani Pořajmos: The Nazi Genocide of Gypsies in Germany and Eastern Europe*. New York: Routledge, 2016.

HYBŠ, Jiří. *Schválena novela o komunistické genocidě*. Ceskenoviny.cz. 2000.

IRVING, David John Cawdell. *Hitlerova válka a válečná stezka let 1933-1945*. Vyd. 3., (v Jotě 2.). Přeložila Tamara VÁŇOVÁ. Brno: Jota, 2005.

JUDT, Tony. *Postwar: a history of Europe since 1945*. New York: Penguin Press, 2005, 960 s.

KOZLÍKOVÁ, Daniela. *Romská otázka - překážka vstupu České republiky do Evropské unie?*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2001. Sociological papers.

KREJČOVÁ, Helena. *Čechy na Úsvitu nové doby: Český antisemitismus 1945-1948*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993.

KULKA, Erich. *Židé v československé Svobodově armádě*. Praha: Naše vojsko, 1990.

LACAPRA, Dominick. *Representing the Holocaust*. Cornell University Press, 1996, 248 s.

LEUCHTER, Fred, Robert FAURISSON a Germar RUDOLF. *The Leuchter Reports*. UK: Castle Hill Publishers, 2005.

LIPSET, Seymour Martin. *Political man: the social bases of politics*. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1981.

LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epoque, 2006.

LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Praha: Paseka, 2001, 350 s. Souvislosti (Paseka).

MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003.

MINKENBERG, Michael. *Transforming the Transformation?: The East European Radical Right in the Political Process*. New York: Routledge, 2015.

NIEWYK, Donald L. *The Holocaust: Problems and Perspectives of Interpretation*. D.C.: Heath and Company, 1992.

PETROVÁ, Lucie. *Popírání komunistické genocidy napříště trestné*. ČTK. 2000.

SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Těsnopisecká zpráva z 2. schůze Senátu Parlamentu České republiky*. Praha: senát ČR, 2006.

SHAFIR, Michael S. *Holocaust denial: the politics of perfidy*. Jerusalem: The Hebrew University Magnes Press, 2012.

SNIEGOŇ, Tomáš. *Zmizelá historie. Holokaust v české a slovenské historické kultuře*. Argo, 2017, 277 s.

VIDAL-NAQUET, Pierre. *Assassins of Memory: Essays on the Denial of the Holocaust*. New York: Columbia University Press, 1992

WISTRICH, Robert S. *Holocaust denial: the politics of perfidy*. Jerusalem: The Hebrew University Magnes Press, 2012, 279 s.

Teze Diplomové práce

Příjmení: Galstyan

Jméno: Elen

Název práce: Současná revize Holocaustu a dalších genocid evropskými politiky

Název práce anglicky: The current revision of the Holocaust and other genocides by European politicians

Vedoucí práce: Hana Kubátová, Ph.D.

Studijní program: Politologie

Semestr zadání: zimní

Zdůvodnění tématu:

Toto téma jsem si vybrala jako částečné pokračování své bakalářské práce, která se zabývala popíráním arménské genocidy. V této diplomové práci bych se ráda dále věnovala revizionismu holocaustu a dalších genocid. Ráda bych toto téma zasadila do dnešního kontextu, kdy si myslím, že dochází stále k častější revizi či popírání. Dle mého názoru je tento trend velice nebezpečný a stále více evropských politiků tyto události reviduje.

Předpokládaný cíl:

Cílem této práce bude zaměřit se na vybrané evropské státy, kde politici využívají směr revisionismu ke změně či popírání historických událostí. Tyto výroky jsou často spojovány s rostoucím extremistickým programem dané politické strany. Tyto aktéry rozdělím dle časového klíče a také dle teritoriálního ohraničení. V této práci se budu zabývat zejména dvěma hypotézami tedy:

Došlo v posledních X letech ke kvantitativnímu nárůstu popírání / revizionismu?

Pokud ano, u jakého segmentu politické scény k tomu dochází?

Metodologie práce:

V této práci budu využívat diskurzivní analýzu, popřípadě případovou studii, které mi buď potvrdí či vyvrátí dané hypotézy.

Základní charakteristika tématu:

S nárůstem nacionalismu a extrémistických stran se také zvyšují extremistické názory, které by před několika lety byly naprostým tabu. Například nový polský zákon zakazuje frázi "polské tábory smrti", maďarská vláda vyznamenává novináře, který označil Židy za "páchnoucí exkrementy", a označil Romy za "zvířata", které by "neměly existovat", bývalý chorvatský ministr kultury chválí pro-nacistický chorvatské hnutí Ustase a zpochybňuje počet zabití v koncentračním táboře režimu Jasenovac. Jedná se pouze o pár příklad revizionismu, které se v posledních letech odehrály. Tito politici a vlády přepisují historii, rehabilitují válečné zločince a minimalizují účast svých zemí na genocidě. Dalším problémem, který je s tímto spjat je také radikalizace mainstreamu.

Předpokládaná struktura práce:

1. Úvod
2. Historický revizionismus
3. Vybrané státy a politici, kteří se dopustili revizionismu na téma genocid
4. Příklady revizionismu
5. Diskurzivní analýza
6. Závěr

Přehled základní literatury a využitých zdrojů:

BEHRENS, Paul, Nicholas TERRY a Olaf JENSEN. *Holocaust and genocide denial: a contextual perspective*. New York: Routledge, 2017. ISBN 978-1138672734.

BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Third revised and updated edition. Boulder: Social Science Monographs, 2016. East European monographs, no. 802. ISBN 9780880337113

BRAITERMAN, Zachary. *(God) after Auschwitz tradition and change in post-Holocaust Jewish thought*. Princeton, N.J: Princeton University Press, 1998. ISBN 9781400811120.

European Journal of International Law, Volume 18, Issue 4, 1 September 2007, Pages 669–694, <https://doi.org/10.1093/ejil/chm043>

Jaschik, Scott (22 October 2007). "[Genocide Deniers](#)"

LIPSTADT, Deborah. *Denying the Holocaust: The Growing Assault on Truth and Memory*. 1994. ISBN 0785770011.

The Psychological Satisfaction of Denials of the Holocaust or Other Genocides by Non-Extremists or Bigots, and Even by Known Scholars – by Israel W. Charny

Veronika Oleksyn (Associated Press) [Holocaust Denier Freed, Gets Probation](#) 20 December 2006.

WILLIAM A. SCHABAS. *Genocide in international law the crime of crimes*. 2nd ed. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2009. ISBN 9780511517754.

WISTRICH, Robert S. *Holocaust denial: the politics of perfidy*. Jerusalem: The Hebrew University Magnes Press, c2012. ISBN 9783110288148.

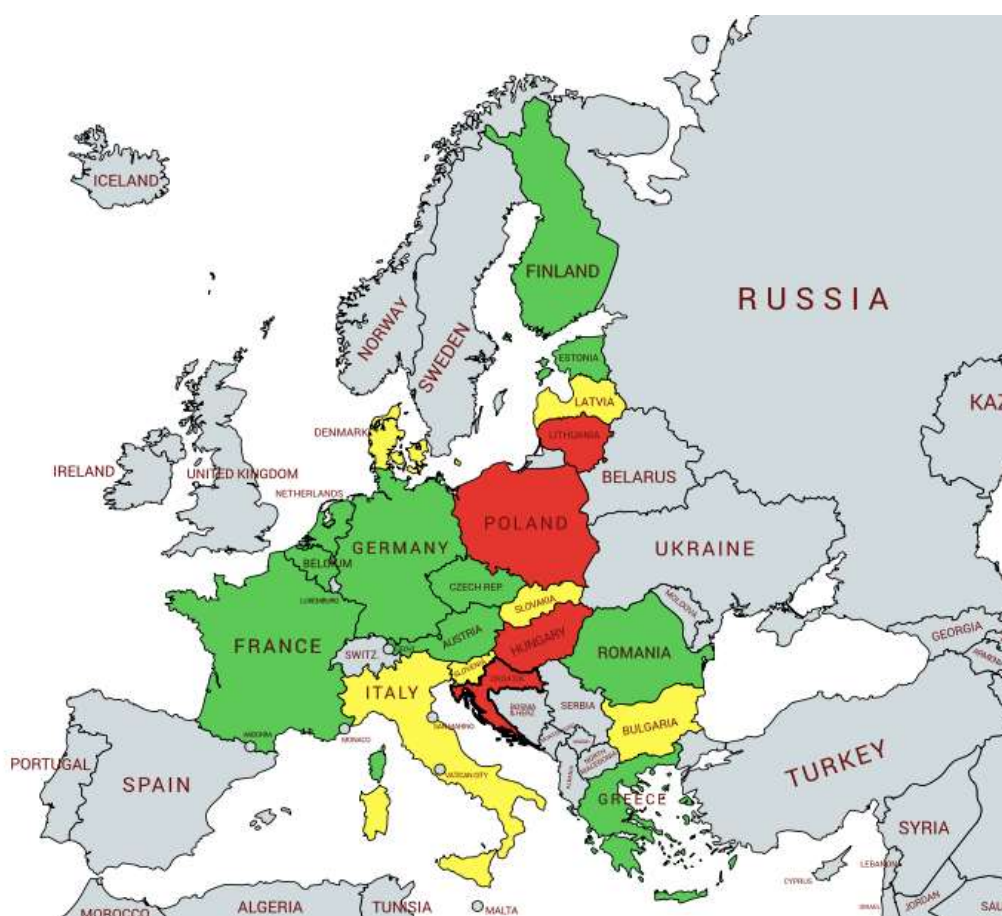
Seznam příloh

Příloha č. 1: Nárůst revizionismu holocaustu v Evropě, dle projektu – Holocaust remembrance project (vlastní tvorba, mapa)

v pořádku

v ohrožení

dochází k revizi holocaustu

Příloha č. 2: Obrázek z komiksu švindlkaust (Zázraky švindlkaustu, komiks)

ZÁZRAČNÝ KOUŘ Z KREMAČNÍCH KOMÍNŮ

VE FILMECH I VE SVĚDECTVÍCH TĚCH
CO PŘEŽILI ŠVINDLKAUST SE VYSKYTUJÍ
KREMAČNÍ KOMÍNY, KTERÉ CHRlí OHROMNÉ
MRÁKY ČERNEHO, NEPROPUSTNÉHO KOUŘE,
VZNIKLEHO SPALOVÁNÍM ŽIDŮ. VE FILMECH
JE TENTO ZÁZRAK ZOBRAZOVÁN SE
ZBOŽNOU ÚCTOU... KOMÍNY PRO KREMATORIA
JSOU VŠAK BUDOVÁNY TAK, ABY VYPOUŠTĚLY
DO OVZDUŠÍ JEN MINIMÁLNÍ MNOŽSTVÍ
EMISÍ. Z TOHO VYPLÝVÁ, ŽE KOUŘÍČI
KOMÍNY Z AUSCHWITZU BYLY ZÁZRAČNÉ. (4)

Příloha č. 3: Obrázek z komiksu švindlkaust (Zázraky švindlkaustu, komiks)

Zázračný Deník Anny Frankové

Anna je dívka, která
si v roce 1940 psala deník
o tom, jak prožívala
švindlkaust, její deník se
stal světovým Bestsellerem
podle Německého Federálního
Kriminálního výboru (BKV)
část jejího deníku byla
psána kuličkovým perem,
...ale kuličková pera se
začala vyrábět až v roce
1951, tedy několik let potom
co Anna Franková svůj
deník dokončila!

Příloha č. 4: Obrázek z komiksu švindlkaust (Zázraky švindlkaustu, komiks)

